

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Verlag und Schriftleitung: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 — Fernruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark, vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zeitungszustellgebühr
Postscheckkonto Wien Nr. 55030

III. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 23. Januar 1943

Nr. 4

Nadčloveški naporji nemške obrambe na vzhodu

Nemske in zavezniške čete so v srditih bitkah na vseh težiščih vzhodne fronte odbijale vse sovjetske napade z brezprimernim junaštvom - Junaški odpor stalingrajskih borcev - Strahovite izgube v sovjetskih vrstah

Tudi v preteklem tednu so se na vzhodni fronti razvijali težki obrambni boji, v katerih so nemske in zavezniške čete odbijale sovražnika z nadčloveškimi naporji. Operacije na vzhodni fronti so se odigravale ob najtežjih vremenskih neprivikih, v glavnem pa ob hudem mrazu in deloma v snežnih viharjih in zametih. Med Kavkazom in Donom pa je pretekli četrtek nastopilo nenadoma južno vreme, kar je še bolj oviralo gibanje čet. Potek vojnega dogajanja v preteklem tednu je bil sledeči:

Ald Kavkazom in Donom ter v področju Doma so se pretekli četrtek izjalovili opetovani sovjetski napadi ob izgubi 26 tankov. V prostoru okrog Stalingrada so nemske čete odbile močne početne in tankovske napade v junaških borbah. V te boje je posegalo tudi letalstvo.

Južno od Voroneša so se izjalovili sovražni napadi ob nemških in madžarskih postojankah. Medtem so se razvili dolgotrajni boji jugovzhodno od jezera Iimen ter južno od Ladoškega jezera.

Po petkovem poročilu so se odigravali srčni boji na jugu vzhodne fronte z nezmanjšano silovitostjo. V stalingrajskem prostoru so se branile nemske čete v srditih bojih proti trajno težkim napadom sovjetov. Uničenih je bilo skupno 75 sovjetskih tankov, od teh pa 35 kar pri Stalingradu. Tudi pri oporšču Velikije Luki so se zrušili v nemiškem ognju vsi sovjetski napadi. Boljšaviki so bili nadalje odbiti jugovzhodno od jezera Iimen ter ob Ladoškem jezera. En sam nemški armijski korpus je uničil v treh dneh 141 sovjetskih tankov. V letalskih bojih je sovražnik izgubil 67 letal, Nemci pa štiri.

V soboto so javili, da so bili na jugu vzhodne fronte odbiti vsi napadi, ki jih je sovražnik izvedel v številni pramoci. Sovražnik je imel izredno težke izgube. Pri Stalingradu, kjer se branijo nemske čete že več tednov, so bili odbiti iz vseh strani nastavljeni sovjetski napadi ob jurnasi obrambi Nemcev. Vodstvo in čete so danje sijajen vzgled nemiškega vojaškega duha.

Medtem so se nadaljevali boji za oporišča Velikije Luki. Dočim je bilo jugovzhodno od jezera Iimen beležiti le lokalne boje, so nemske čete južno od jezera Ladoga v srditih bojih zavrnile sovražnika ter mu izrgale teren, ki ga je bil dan poprej osvojil ob strahovitih krvavih izgubah. Ob treh lastnih izgubah so Nemci pretekli petek zbili 77 sovražnih letal.

V nedeljo je bilo objavljeno, da so nemske čete na jugu deloma v razgibani obrambi odbile vse sovražne napade ter da so sovražniku ob izredno ostrem tuzazu prizadejale težke izgube. 15. in 16. januarja je bilo sestreljenih 60 sovjetskih tankov. Stalingrajski borci so se tudi nadalje junaško upirali vsem sovražnim napadom. Posadka oporišča Velikije Luki se je na povelje nemiškega vrhovnega poveljstva prebila do bojne skupine, ki ji je privasala pomoč. V srditih protisunskih je sovražnik izgubil 47 tankov. Letalstvo je bombardiralo z uspehom sovjetski dovoz med gorjci Volgo in Lovatom. 17. januarja je sovjetsko letalstvo zopet izgubilo 41 letal. Pri jezera Iimen so bili odbiti lokalni napadi sovjetov. Sovražnik je nadaljeval svoje napade ob Ladoškem jezera, kjer je ob izrednih izgubah na tjuđen, izgubili povrh še 26 tankov.

V ponedeljek je sporočilo nemiško vrhovno poveljstvo, da se nadaljuje več mesecev trajajoča zimska bitka na vzhodni fronti z nezmanjšano silovitostjo. Vsi sovražni napadi so bili odbiti v težkih borbah. Nemske čete v prostoru Stalingrada so vzdržale kljub najtežjim pogojem v žilavi vztrajnosti in zagrizenosti vse sovražne napade. Tudi južno od Ladoškega jezera so se nadaljevale težke obrambne operacije. V času od 12. do 16.

januarja so izgubili sovjeti na tem odseku 229 tankov.

Po torkovem poročilu so nemske in romunske čete odbile v zapadnem Kavkazu vse sovražne napade. V Severnem Kavkazu in v področju Dona, kjer poteka boj, izmenično, je bilo 17. in 18. januarja uničenih 62 sovjetskih tankov. Stalingrajska obramba se je v trdih bojih vztrajno upirala ponovnim sovjetskim napadom. V srednjem odseku fronte in ob jezera Iimen so bili lokalni napadi sovjetov brez uspeha. Južno od Ladoškega jezera so bili vsi močni napadi sovjetov odbiti ob izredno krvavih izgubah na sovražni strani.

V sredo so nemske, romunske in slovaške čete odbile celo vrsto lokalnih napadov v severozapadnem delu Kavkaza. V bojnih odsekih donskega področja so nemske čete s pomočjo letalstva zaustavile v deloma zelo trdih bojih več sovražnih napadov. Kljub trdemu pomanjkanju so nemske čete pri Stalingradu junaško odbile vse sovražne napade. Jugovzhodno od jezera Iimen je bila uničena neka sovražna skupina. Deli teke druge odrezane skupine so bili vrženi iz postojank, obenem pa so bili odbiti vsi razbremenilni napadi. Južno od ladoškega jezera so se zrušili vsi sovražni napadi.

Vojno dogajanje v Severni Afriki

Občutne izgube Anglo-Amerikancev v Tuneziji

Pretekli četrtek so nemiško-italijanske čete odbile v Tuneziji ponovne sunke sovražnih sil. Nemiško in italijansko letalstvo je uspešno bombardiralo sovražne dovozne kolone in zbirališča čet. Na vzletiščih Angležev in Amerikancev je nastala znatna škoda.

14. januarja je bilo na zapadu in v območju Severnega morja zbitih sedem sovražnih letal. V poznih večernih urah so angleška letala napadla zapadno-nemiško ozemlje, zlasti mesto Essen. Prebivalstvo je imelo izgube. Škoda je nastala predvsem na poslopjih. Pet napadalcev je bilo zbitih na tla. Nemiška bojna letala so podnevi napadla angleško jugovzhodno obalo, ponoči pa ladjeedelnice v Sunderlandu, kjer so nastali občutni požari.

Pretekli petek so nemiški lovci v Libiji zbili 28 sovražnih letal. V Tuneziji so nem-

sko-italijanske čete odbile močne sovražne napade ob hudih izgubah v sovražnih vrstah. Hitra nemiška letala so v luki Bone poškodovale nekega rušilca. Bombni napadi na neko sovražno vzletišče so povzročili obsežne požare. Tudi v soboto so bili v Tuneziji odbiti vsi sovražni napadi. V hitrih protisunskih so bile lastne postojanke prenešene naprej. Letalstvo je uspešno posegalo v te boje. Na luko Bone je padel več nemiških bomb, ki so napravile velika razdejanja. 12 letal so Nemci zbili v zraku, osem jih je bilo uničenih na tleh. Neka nemiška podmornica je potopila pri Benghaziju štiri sovražne ladje s skupno tonazho 17 tisoč brt. Nemske pomorske sile so v Sredozemskem morju potopile tizen tega angleškega minolovca »Horatio«. Nemiško letalstvo je bombardiralo cilje ob angleški južni obali, ponoči pa važne vojne naprave v mestih vzhodne Anglije.

PK.-Aufn.: Kriegsberichtler Reinhardt (Wb.)

An einer Wasserstelle in einer Oase Tunesiens.

V Severni Afriki so tudi 16. t. m. trajale težke obrambne operacije nemško-italijanske oklopne armade. Sovražnik, ki je napadal na široki fronti z močnimi oklopnimi in pehotnimi silami, je bil odbit z zelo krvavimi izgubami. Nemški stromoglavci in bojni letalci so v poseganju v te boje uničili deset tankov ter poškodovali večje število blindiranih vozil. Obenem so se nadaljevali napadi na Bone.

V poznih urah 17. januarja so prileteli angleški bombniki v področje Reich-a in tudi nad Berlin, kjer so vrgli zažigalne in eksplozivne bombe. Prebivalstvo je imelo izgube. Požari so nastali v stanovanjskih predmestjih in na javnih poslopih, zlasti na bolnišnicah. Dvoje letal je bilo zbitih.

Nemško-italijanska oklopna armada je tudi 17. t. m. odbijala v razgibanih operacijah močne sovražne napade. Sovražnik je imel velike izgube. 20 tankov je bilo sestreljenih. Letalstvo je ponoči bombardiralo dovozne luke v Čirenajki. Podnevi so letalci bombardirali Bone, ponoči pa neko spremljavo severno od luke Bougie. Sedem sovražnih transportnikov s skupno tonažo 25 tisoč brt. je bilo težko poškodovanih, dva parnika s približno 10 tisoč tonami sta izgubljeni.

Ob vojaško neučinkovitih napadih angleškega letalstva na Berlin je imel sovražnik dne 17. januarja težke izgube. Po dosežanih poročilih je sovražnik izgubil 25 večinoma štirimotornih bombnikov. Razen tega je bilo na zapadu in na severu zbitih sedem angleških letal. V večernih urah 17. in v ranih jutranjih urah 18. januarja, so močne nemške letalske sile napadle London ter so izvale s svojimi bombami zapadno od velikega loka Temze obsejna razdejanja in požare. Šest letal se ni vrnilo.

V Severni Afriki se je nemško-italijanska oklopna armada upirala tudi 19. t. m. V Tuneziji so nemške bojne skupine procc na več odsekih sovražne postojanke ter osvojile višine, ki jih je sovražnik žilavo branil. V luki Bone sta bili potopljeni dve transportni ladji s skupno tonažo 12 tisoč brt. Nad Severno Afriko je bilo zbi-

tih deset letal. Na mesto Dover so nemški letalci 18. januarja zvečer zmetali točo bomb. Vsa letala so se vrnila.

V Tuneziji so nemško-italijanske čete po poročilu z dne 20. t. m. zavzele več sovražnih postojank ter ujele nad tisoč sovražnikov. Ponoči so padale bombe ponovno na Bone. Neka nemška podmornica je zapadno od Orana potopila iz neke spremljave parnik s 4000 brt.

PRISPEVAJTE

v soboto, dne 23. in v nedeljo, dne 24. jan. 1943 v cestno zbirko za vojno zimsko pomoč (Kriegswinterhilfswerk), ki jo priredi

GAU STEIERMARK

Kupujte podobice in značke naših lepih spodnještajerskih gradov in mest!

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner, Hauptgeschäftsführer Friedrich Golob; alle in Marburg a. d. Drau, Badgasse 6.

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 1 vom 1. Juli 1942 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugs-geldes.

Židovske fantazije

Nemski tisk je že v nešteti primerih dokazal, da kujejo v sovražnem taboru zlasti židje vse muerce, po katerih naj bi se Nemčijo v silicaju »zavezniške zmagae zbrisalo iz evropskega zemljevida. Znano je tudi, kako je ameriški žid Kaufmann v svoji bojni domisliji zahteval uničenje nemškega naroda, vjerkoli se tore v angleški ali ameriški javnosti pojavi kaka knjiga ali brošura, ki zanteva satansko uničenje Nemcev in Führer-jevega Reich-a, smo lahko sigurni, da je pi-sec židovske krvi, ker so židje takorekoč motor celokupne protinemške agitacije. Sovraštvo židov do Nemčije je brezmejno. Začetek in konec v vseh židovskih namelih je in ostane uničenje Nemčije. Nemski narod, ki je rešil židovsko vprašanje ne samo za sebe, temveč tudi za skoro vso Evropo, se dobro zaveda, da nima pričakovati od židovskih plutokratov in boljševikov nikake milosti. To misel je izrekel te dni tudi Reichsminister Alfred Rosenberg v svojem govoru v Münstru.

Smrdljivih cvetik boine židovske fantazije torej ni ne konca ne kraja. Kakor doznavamo preko Zeneve, sta se pojavila s svojimi protinemškimi knjigami na angleškem književnem trgu dva znana žida: Paul Einzig in Bernhard Newman. Oba žida se bavita v svojih knjigah s satansko željo vseh židov in Anglosasov: z razbitjem Evrope. Značilno pa je, da teh knjig v nevtralnih deželah ni možno kupiti. Oglejmo si torej hudičovo zamisel mistra Newmana, ki je v svoji knjigi mnenja, da je treba Nemčijo razsekati v obliki zveze držav, ki bi jo tvorile Prusija, Bavarska, Avstrija, Mecklenburg, Hessen in rheinske pokrajine. Zlobni žid pa je pristavil svojemu predlogu še mnenje, da naj bi ime Preußen popolnoma izginilo.

Glede »poljskega koridorja« piše omenjeni žid, da je glavna težava baš v tem, »ker je dejansko poljski«. Za žida Newmana je samo ob sebi razumljivo, da Poljska ne dobi nazaj samo vsega predvojnega teritorija, temveč povrh še Danzig. Newman pa predlaga preko tega še vrnitev cele Gornje Slezije Poljski. Tudi Vzhodna Prusija bi po njegovem predlogu pripadala Poljski. Emigrantski list »Free Europe«, ki ga financira angleška vlada, je v zvezi z omenjenim predlogom žida Newmana mnenja, da izmenjava prebivalstva, kakor je predlaga Newman, snima nikake moralne osnove, češ, da je prevelika koncesija.

Načrt žida Einziga se giblje v sličnih smerih. Einzig se ogreva za popolno odstranitev nemške težke industrije, odpraviti bi se imele tudi tiste tovarne, ki izdelujejo obdelovalne stroje. Obenem predlaga Einzig, da naj bi se gospodarska orientacija Balkana usmerila proč od Nemčije v smeri na zapad.

Nemčijo razkosati — to je star načrt vseh Anglosasov in njihovih židovskih podreptnikov. To je obenem glavni vojni cilj internacionalne plutokracije in boljševizna. Stalinu so objubili, da mu bodo razkosano Nemčijo prepustili v svrhu izkoriščanja in zaslužjenja. Toda vsi ti židovski mazači se morajo zavedati, da delajo račun brez krčmarja. Nemška oborožena sila, z njo vred pa vsa nemška domovina, bosta skrbeli za to, da bodo ostali vsi ti peklenski načrti na papirju. Židovskih tintomazov bo prej ali slej minila volja, sestavljati tako nesramne zahteve ter jih uporabljati kot pesek v oč

Turška nevtralnost je v skrbeh

Odločna izjava ministr. predsednika Saradžogla - Značilne trditve iranskega lista

»Tagesspost« z dne 20. t. m. je objavila zelo zanimivo poročilo svojega dopisnika iz Ankare o zunanjepolitičnih skrbeh današnje Turčije. List piše o tem sledeče: »Ministrski predsednik Saradžoglu je v razgovoru z dopisnikom listov »Times« in »Daily Telegraph« podčrtal odločnost, s katero se oklepa Turčija svoje nevtralnosti in s katero jo bo branila napram vsem možnostim. V političnih krogih Ankare poudarjajo v zvezi s to izjavo, ki je naslovljena na merodajne ljudi in na javnost v Londonu in v Washingtonu, da je bilo treba zopet opozoriti na nespremenljiv sklep Turčije glede njene politike nevtralnosti, da bi se na ta način zavrnilo že v naprej vsako, morda tu in tam nastajajočo misel, da bi Turčija zamogla »pod gotovimi okoliščinami« revidirati svoje stališče.

Še pred izjavo, ki jo je podal Saradžoglu, pa je anglosaksonski tisk napravil poskus, ki je imel namen, predstaviti odповed turške nevtralnosti v korist zaveznikom samo še kot vprašanje nekaj mesecev. Tako je angleška poročevalska služba z vnemo razširila članek, ki ga je

objavil oficijelni teheranski list »Itelaat«. Omenjeni list piše, da Turčija v prihodnji pomladi ne bo mogla več vzdrževati svoje nevtralnosti ter se bo morala priključiti zaveznikom. Članek v »Itelaat-uc« so napisali seveda v ameriškem informacijskem uradu v Teheranu, kar je vzbudilo v Ankari zanimanje.

Ministrski predsednik Saradžoglu je osebno odgovoril na te domneve. Njegovo držanje odgovarja budnosti, s katero sleduje Ankara sedanji politični in vojaški razvoj. Angleško-ameriška diplomacija bi rada prepričala Turčijo, da se ji ni nič bati glede Sovjetije, ker mislijo, da je bojazen Turčije pred Sovjetsko Unijo glavni vzrok za težave demokratij, pripraviti Turčijo za vstop v fronto zaveznikov. Tako je turška vlada pozvala svojega veleposlanika Aci Kalina iz Kjubiševa na poročanje v Ankaru. Kakor menijo v političnih krogih, je storila turška vlada to v namenu, da bi se po lastnem zastopniku informirala o položaju v Sovjetiji ter o razmerju Moskve do njenih zaveznikov.

Weltbild.

Der kroatische Finanzminister in Berlin. Der kroatische Finanzminister Dr. Vladimir Koschak, der auf Einladung des Reichsfinanzministers Graf Schwerin-Krosigk in Berlin eintraf. Unser Bild: Links der kroatische Finanzminister Koschak und Reichsfinanzminister Graf Schwerin-Krosigk.

O smislu nemške borbe

Dr. Dey in Alfred Rosenberg sta govorila pred borci NSDAP v Detmoldu in v Münstru

Nemška nacionalsocialistična delavska stranka je pred desetimi leti v mali takratni deželici Lippe dosegla volivno zmago, ki jo je bilo pripisati samo odločni vojni vseh strankinih pristašev. Ta volitev je bila pomembna in karakteristična za novi vzpon stranke, ki je leta 1933, prevzela v Nemčiji oblast. V proslavo tega dne so se znašli v Detmoldu in v Münstru stari borci stranke, da bi osvežili spomin na tiste, z borbo napolnjene dneve.

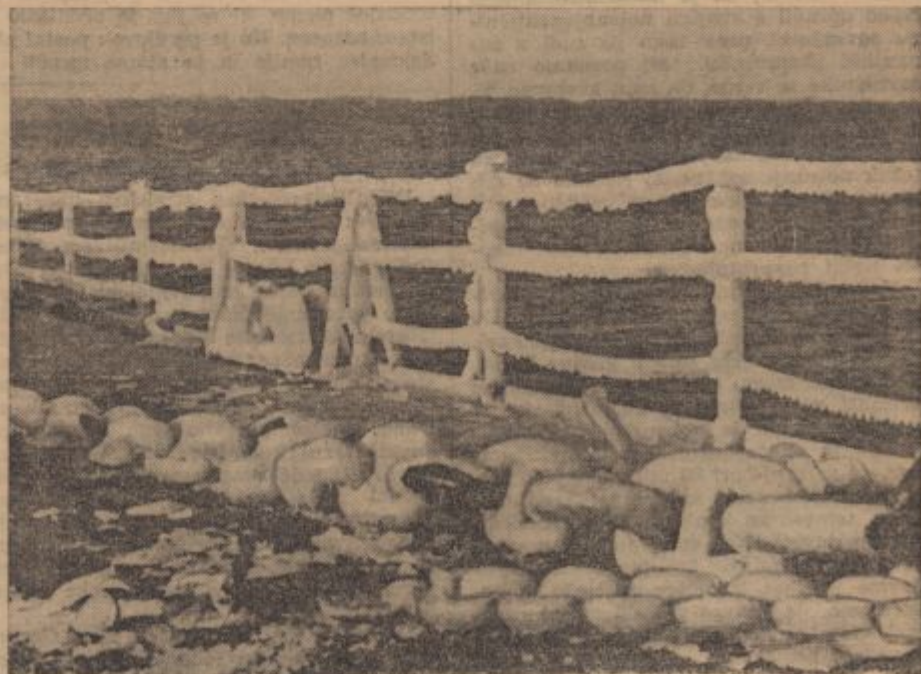
Reichsorganisationsleiter dr. Robert Ley je govoril v Detmoldu o borbi in o žrtvah. Dejal je med drugim, da v tej vojni ne gre morda za kako pokrajino, za več rudnikov ali železo, temveč za to, ali bo prišlo človečanstvo preko te borbe korak bližje do spoznanja, da-li bo zavzele zopet višjo stopnjo kulture in razvoja. »Pred usodo stopamo kot mojstri, ne kot hlapci«, je dejal dr. Ley. »Kakor o prilliki volitev v deželi Lippe, tako je Führer tudi v tej vojni porazil nasprotnika za nasprotnikom. Tudi sovražnik na vzhodu bo omagal na to verujemo. Borba v Lippe nam daje nauk, da vodimo borbo za svetovno-nazorno prepričanje, za idejo in vero. Dokler so zmage, je lahko verjeti.

angleški in ameriški javnosti. Za vojno, ki »jo činilno in brez vsake potrebe izvial, bodo plačali račun tako, kakor zahteva to pravica, ki je danes na strani mladih narodov-nemaničev. Nemški vojak daje odgovor židovskim lopovom tako, kakor si ga zaslužijo. Naj delajo v svoji bolni fantaziji načrte, stvarnost nemških zmag v Evropi in japonskih udarcev v Aziji je tako silna, da je ne izbrise nobena sila na svetu, najmanj pa židje, ki so si vsled svoje razkrojevalne in proti vsem narodom Evrope naperjene politike rušenja sami skovali zasluženo usodo.

Kadar pa zavzame borba kritične oblike, se izkaže, kdo resnično veruje. Samo strahopetnost potiska človeka k tlom. Kadar se človek noče več boriti, pride polom. Volja zmore vse. Tistih duhov ni, ki bi zmago prinesli kot darilo. Če hočemo zmagati, se moramo totalno boriti in slehernik mora svoje posebne želje zapostaviti. Ko bo vojna dobljena, bo izpolnitev mnogo večja kot so danes želje.

Usoda — tako je končal dr. Ley — nam naj naloži, kar ji je drago, mi bomo vzdržali in izsilili zmago našega naroda. Führer-ju pa zaupamo in sledimo. Kar bo od nas zahteval, bomo vsak čas storili. Mi premagujemo sovražni svet.«

Ob koncu velikega strankinega sestanka v Münstru pa je govoril Reichsleiter Reichsminister Alfred Rosenberg, ki je med drugim dejal, da se v tej totalni vojni borijo življenjski občutki, države, tradicije in svetovni nazori, ki so deloma že stoletja določali usodo naro-

PK.-Aufn.: Kriegsber. Lagemann-Atl. (Wag.)

Unsere Seestreitkräfte im Kampf mit Sturm und Kälte. Nach stundenlanger Sturmfahrt sind Relling und Ankerketten mit einem dicken Eispanzer überzogen. Die Back ist zu einer Eisbahn geworden.

Beneš je izpovedal vojno krivdo Anglije

»Lidove Noviny« so objavile te dni dokument, ki zelo nazorno dokazuje, da je bivši prezident Češkoslovaške, dr. Edvard Beneš, igral v zvezi z Anglijo zelo klaverno in izdajalsko nalogo. Omenjeni list je namreč objavil iz arhiva nekdanjega češkoslovaškega zunanjega ministrstva nek spominski protokol z dne 26. novembra 1937. Protokol obravnava razgovor, ki sta ga imela prezident dr. Beneš in njegov zunanji minister dr. Kamil Krofta.

Po tem protokolu je izjavil dr. Beneš svojemu zunanjemu ministru med drugim sledeče: »Angležem ni do tega, da bi so mi z Nemci sporazumeli. Njih glavni in-

teres obstoja nasprotno v tem, da ostane trajno predmet konfliktov. Njih trajno delovanje je pač tako, da se mi z Nemčijo ne moremo sporazumeti. V bistvu nas hujskajo proti Nemčiji ter nas izrabljajo kot orodje svoje politike. Isto velja glede Francozov, ki imajo iste interese kot Angleži. Radi tega piše Pertinax tudi trajno svoje članke.

»Lidove Noviny« pristavljajo k temu razgovoru, da je vsaka beseda omenjenega uradnega dokumenta obožba proti nekdanjim zaveznikom Češkoslovaške, istočasno pa je tudi samoobtožba dr. Beneša za vse čase.

krajih, kjer ga je zemlja lahko preživljala, je ljubezen do domov in domovine, ki so jo predstavljale razne manjše ali večje skupnosti, prišla še veliko bolj do izraza. Približevanje in vpadanje drugih človeških skupin, plemen ali narodov, se je s silo onemogočalo. Boji na življenje in smrt za svoj dom, za svojo vas, naselje in delec sveta, ki so si ga prilastili za obdelavo, so bili ravno tako nujni in važni ter krvavi in brezobzirni, kakor so danes, ko se bijejo med seboj vesele svetovnega formata z najmodernejšimi sredstvi, vsaka za svojo obrambo ali povečanje domovin. Kakor je v vsaki družini, ki šteje nekoliko družinskih članov, nekaj naravnega, da jih življenje veže v neko medsebojno prijateljstvo in ljubezen, tako je tudi logično, da so narodi, ki imajo svojo državo, svojo domovino in vse, kar potrebujejo za svoje življenje, do neke meje velika družina, ki se medsebojno ljubi, ki ceni, spoštuje in ljubi domovino, kakor je to primer pri družinah, kjer gre za starše in otroke ter morebitne najbližje sorodnike.

Že od pamtiveka so vsi narodi obsojali in kaznovali tiste svoje redke odpadnike, ki so v slučajih, da je domovina v tej ali oni obliki bila v nevarnosti ter jo je bilo treba braniti na življenje in smrt, odpovedali ter postali izdajalci in strahopetci. Moderni način državljijskih dolžnosti je določil vsakemu državljanu, kaj in kako mu je izvrševati obrambo domovine in ker gre tudi ostala vzgoja ljudi povsod v tem smislu paralelno s tozadavnimi zakonskimi določili, je ta zavest prešla narodom do neke meje v kri in meso.

Nemško ljudstvo se bolje kakor katerikoli drug narod zaveda, kaj se pravi braniti domovino. Inteligenca in uvidenost ljudstva ter razumevanje za vse, kar je z ogrožanjem domovine na igri, je domoljubne Nemce že od nekdaj pripravljalo, da so vedno, kadar se je pokazala potreba, stali kakor skale ter se žrtvovali za rešitev svoje države, svoje domovine in svojega naroda. Da je danes ta skrb v nemškem narodu večja kakor kedaj koli poprej, ni treba posebej naglašati. Ni pa vreden domovine tisti, ki je ne brani, kadar je v nevarnosti.

Izrek tedna

Za obrambo domovine

»Wer, wenn das Vaterland in Not ist, einen anderen Gedanken als dessen Rettung fühlt, ist nicht wert, in einem freien Staat zu leben.« Po naše se to glasi, da ni vreden živeti v svobodni državi tisti, ki ne misli na rešitev domovine, kadar je ista v nevarnosti. To predstavlja izrek tekočega tedna stranke NSDAP. Misli izvirajo od pesnika Friedrich-a Maximilian-a Klingera-ja.

Pesnik Klinger se je rodil 17. februarja 1752 v Frankfurt-u a. M. kot sin rano umrlega mestnega artilerista. Bil je otroški tovariš v igranju z največjim nemškim pesnikom Goethe-jem. Študiral je pravo ter mnogo potoval kot gledališki

pesnik med drugim tudi po Rusiji. Dosegel je oficirsko stopnjo ter plemstvo, bil dvorni mojster velikega kneza Pavla, s katerim je prepotoval Evropo, nakar se je poročil s hčerko cesarice Katarine. Dosegel je še generalski rang, nakar je postal kurator univerze v Dorpatu. Leta 1830. je stopil v pokoj. Od njegovih dramatičnih del, ki so zbrana kot »Theater« v štirih delih in kot »Neues Theater« v dveh zvezkih, predstavlja višek njegovega umnega udejstvovanja žaloigra »Die Zwillinge« (Dvojčki), kar mu je prineslo vse priznanje in ugled. Svoja svetovna in življenjska izkustva je zapustil v delu »Betrachtungen und Gedanken über verschiedene Gegenstände der Welt und Literatur«. Izpod njegovega peresa je izšlo še mnogo drugih književnih del in je tega moža uvrstiti med nepozabne duhove Nemčije.

Človeštvo ljubi svojo domovino, odkar se zaveda, da jo ima. Že v časih, ko še naši davni predniki niso poznali urejenih državnih oblik in so živeli še kot pastirji, lovci in ribiči, se je podzavestno v človeštvu izražala ljubezen do domovine, do krajev in predelov, kjer so živeli in se gibali. Za to so nam najlepši dokazi boji med takrat še zaostalimi in pol divjimi plemeni, ki so se bojevali za svoje pašnike, lovišča in ribolove, preganjajoč in uničujoč pleme, ki se jim je približalo v istem namenu. Ko je pa človek postal obdelovalec zemlje in se stalno naselil v

dov. »Zakon vojne je za posameznika trde — tako je dejal govornik »Nemci — je nadaljeval — smo imeli samo eno izbiro: ali sprejeti novembersko republiko kot trajno ustanovo ter prepustiti nemški narod požrečnosti naših sovražnikov, ali pa pričeti z odločilno borbo. Ako bi bili sprejeli tisto drugo tezo, bi bili izgubili našo dvatisočletno zgodovino.« Rosenberg je omenil tudi to, da je nacionalsocializem resno opravil s svojimi notranjepolitičnimi sovražniki, prav tako pa tudi z zunanjimi nasprotniki. »Mi poznamo naše sovražnike in vemo, da nam svetovno zidovstvo ni odpustilo, da smo na nekem mestu po 150 letih zlomili njegovo moč. Radi tega smo se morali pripraviti na težak notranji boj. Sedaj razume 80 milijonov Nemcev, da gre za usodno borbo celokupnega naroda in da nimamo pričakovati kakih upov glede človekoljubnosti naših nasprotnikov.«

V svojih nadaljnjih izvajanjih je minister Rosenberg podčrtal sledeče: »Do zadnjega se človek bori samo za nekaj, kar je v notranjem smislu vredno borbe. Ves narod mora svojo lastno substanco priznati po popolnem preudarku in v prepričanju, da je notranje bistvo, zgodovina in značaj nemškega naroda vreden, da se zanj bori 80 milijonov Nemcev. Tu ne gre morda za kako abstraktno doktrino, temveč za konkretno dejstvo nemške zgodovine. Ker smatramo 9. november 1918 kot najbolj črn dan nemške zgodovine ter kot izhodišče za našo borbo, verujemo, da bo ves nemški narod razumel smisel te borbe. Usoda je namreč zapovedala nemškemu narodu, naj ohrani vero v svojo nacionalno substanco. Danes — tako je končal dr. Ley — doživljamo vzpon nemške ideje o Reich-u v obliki, kakor je zavest nemške zgodovine še ni zabeležila.«

Immer wieder hilft die Luftwaffe

Von Kriegsberichter Peter Bohlscheid.

PK. Wolkenfetzen streichen über das Rollfeld: Schnee und Regen wechseln miteinander ab, Wasserpflützen füllen Gräben und Löcher in den Straßen. Der Winter im Osten hat, vielleicht für Tage, seine grausame Härte verloren, dafür frösteln wetterfeste Männer in der feuchten Atmosphäre. Auf den Liegeplätzen stehen unsere betankten und mit Bomben beladenen Ju 88; im morgendlichen Dunst wirken sie wie zum Sprung geduckte Raubtiere. Die Motore sind vorgewärmt; jede Besatzung wartet auf den Befehl zum Feindflug in das hartumkämpfte Dongebiet. Am Platzrand recken schwere Flakgeschütze ihre Rohre gegen Himmel. Den Scherzen am Neujahresmorgen ist der kriegerische Alltag gefolgt.

Deutsche Truppen traten zum Gegenangriff an, unsere Panzerspitze hat sich in den feindlichen Vorstoß hineingebohrt; sie hat allgemein Richtung auf einen vorgeschobenen deutschen Stützpunkt, der sich heldenhaft verteidigt. Vor seinen Bunkern liegt ein Wall toter Bolschewi-

sten. Ihr Sturm zerbrach im deutschen Maschinengewehrfeuer.

Den Infanteristen eine Bresche geschlagen.

Dort, wo die vordersten Panzer sich schrittweise vorwärts kämpfen müssen, finden unsere Besatzungen lohnende Ziele; sie starten zum rollenden Einsatz. Vor ihren fallenden Bomben flüchten bolschewistische Kraftfahrzeugkolonnen, rutschen in die Gräben ab, erhalten Volltreffer. Unsere Bordschützen beobachten, wie Pferde mit ihren Schlitten durchgehen, wie der Feind hinter Häusern und im Schnee in Deckung geht.

Wenn der deutsche Infanterist meldet, daß unsere Bomben nur mehrere hundert Meter vor ihm in die feindlichen Verteidigungslinie lagen, daß drüben schwere Verluste entstanden sind, dann lebt bei uns die Stimmung auf... Sie wie heute, als es hieß: Einwandfreie Trefferlage, die Erdtruppen konnten weiter vorrücken!

Lange vor fünfzehn Uhr bricht die Nacht im feindlichen Land über uns her-

eln. Wir sitzen bei Kerzen- und Petroleumlicht. Über die Eisenbahnschienen, die dicht an unserem Horst verüberfahren, rollt Güterzug um Güterzug an die Front. Eine ganze lange Nacht hindurch. Dampfend bohren sich die Lokomotiven in die Dunkelheit.

Und morgens, in der ersten Dämmerung, stapft das technische Personal durch den schlammigen Boden hinauf zu den Liegeplätzen; es kommt in diesen harten, wechsellvollen Kämpfen auf jedes startklare Flugzeug an. Die Meldungen über die feindliche Fliegertätigkeit aber besagten in den letzten Tagen: »Infolge schlechter Wetterlage an der gesamten Front nur geringe feindliche Fliegertätigkeit.«

Nervenerreissende Sekunden

Von Kriegsberichterstatter Herbert Sprang.

PK. Die mittlernächtlichen Sterne funken hell und glitzernd in dieser kalten Nacht. Die See liegt glatt wie ein Brett, nur ein leichter West streift in langen Zügen. Kein Wölkchen trübt das Firmament. U... steuert auf westlichen Kurs zur amerikanischen Küste hinüber. Mag auch das Hauptjagdgebiet der grauen Wölfe jetzt vor den sonnigen Küsten Afrikas liegen, auch hier oben im Nordatlantik und vor Amerika findet der Gegner keine Ruhe mehr.

Schon ist eine Position südlich Neufundland erreicht. Die Gesichter der Ausguckposten sind rot vor Kälte.

»Chance für eine Zigarette?«

»Ja!«

Der Maschinenmaat findet in dieser Nacht keinen rechten Schlaf und kommt zur Brückenwache herauf. Ein kleiner Klönschnack zwischen Wachoff z er, Brückenmaat und Maschinenmaat läßt die Minuten der Hundewache schneller vorüberziehen. Trotzdem gehen die Gläser unablässig rund. Die Ausguckposten suchen immer wieder die nachtdunkle See ab, und ihre Augen tränen oft, vom Wind, von der langsam hochkriechenden Kälte und vom unablässigen Ausgucken gerötet.

Plötzlich fliegen die Köpfe der Männer herum. Der achtere Ausguck hat einen Schatten bemerkt. Der Maschinenmaat drückt seine Zigarette tief unten am Schrohrbock aus, daß es niemand bemerken kann, und verschwindet dann mit einem Satz im Turmluk. Er weiß, jetzt ist hier oben gleich der Teufel los.

»An Kommandant: schnell nach Süden auswandernder Schatten achteraus!«

In Sekundenschnelle ist der Kommandant auf der Brücke, reißt das Nachtglas an die Augen. Da jagte eine Britenzerstörer mit höchster Marschfahrt einsam nach Süden hinunter, wandert bereits achtern durch und vorbei. Ele Draufzudrehen nutzt nichts mehr. Jetzt kann nur noch eins helfen: abdrehen, mitlaufen, vorsetzen. Das kann vielleicht noch gelingen. So leicht läßt sich der Kommandant eine Chance nicht entgehen.

»Hart Steuerbord! Beide Maschinen große Fahrt voraus!«

In engem Kreisbogen dreht U... fast auf der Stelle, blüht etwas mit und dreht dann zum Angriff auf. Ein Zerstörer winkt als fette Beute! Das wäre ein nicht eben schlechter Beginn dieser Amerikafahrt.

Viel Zeit für den Angriff bleibt nicht mehr. Die Aale sind in schneller Frist

klargemacht; denn das weiß jeder U-Boot-Fahrer, oft vergehen Wochen, ehe man etwas sieht. Kommt es aber zum Zusammenprall, dann entscheiden immer die Sekunden.

Schon wird die Lage schwierig. Der Zerstörer wandert zu schnell aus. Der Kommandant beschließt, einen Zweierfächer loszulassen.

Erkannt! Der Zerstörer reißt sich scharf herum, legt sich schwer über und jagt dann mit noner Geschwindigkeit auf U... zu. Nur 50, Sekunden — dann muß der Rammstoß erfolgen. Zum Tauchen ist es zu spät. Auch einen Torpedoschuß läßt die Lage nicht mehr zu. Jetzt können nur noch die besseren Nerven entscheiden, Du oder ich! Der Kommandant von U... ist entschlossen, nicht auszuweichen. Stur fährt er seinen Kurs weiter. Die Entfernung verringert sich zusehends. 500 Meter — 400 Meter — 300 Meter. Schon kann man den kleinen Lichtschimmer erkennen, der durch einen Spalt des geöffneten Kartenhauses fällt. 200 Meter — 150...

Scheinwerfer blitzen jetzt auf und umfassen mit ihrem kaltblauen Licht das Boot. Das Wasser schäumt hoch auf, als der Zerstörer hart abdreht. Jetzt muß schnellstens getaucht werden; denn in Sekunden wird die Artillerie des Gegners mit ihrem Feuer einsetzen.

»Alarm!« Die Brückenwache springt in den Turm, die Entlüftungen werden aufgerissen. Schon schneidet der Bug unter. Der Kommandant hat das Turmluk dicht geknallt. Glaubt es; aber da verhindert eine kleine Störung die völlige Schließung. Dem Kommandanten bricht der kalte Schweiß aus. Schon leckt die See um den Turm. Deutlich hört er ihr Gurgeln und Poltern. Mit fliegenden Fingern sucht er den Fehler zu beseitigen. Wenn jetzt nur nicht das Boot unterschneidet! Herrgott! Noch fünf Sekunden, noch vier, noch drei! Immer noch ist das Turmluk nicht dicht. Schon will der Kommandant unter Opferung seines Lebens auf das Zentralsluk hinunterspringen und so wenigstens das Boot retten. Schon leckt das erste Wasser über die Deckplatten der Brücke.

Da! In allerletzter Sekunde ist das Turmluk dicht gesetzt. U... geht auf Tiefe und wartet die kommenden Dinge ab. Nach stundenlanger Wasserbombenverfolgung setzt U... am nächsten Morgen einen Marsch an die amerikanische Küste fort. Kaltblütigkeit und Zähigkeit des Kommandanten haben die Situation gemeistert.

Kohlenklais
geht ein!

Er leitet das Gas und stößt das Licht,
verleiht Strom und Kohle. Dadda's nicht!

Fant ihn!

POLITISCHE BELEZKE

□ **Vrhovni vojni svet zaveznikov.** Roosevelts se je odločil, da ustanovi vrhovni vojni svet takozvanih »zaveznikov«, katerega bi razen njega tvorili še Churchill, Stalin in Cankajšek. O sestavi takega odbora je bilo že večkrat govora; Roosevelts in Churchill sta pa zadevo odlagala, rekoč, da za enkrat zadostuje, če se Washington od časa do časa sporazumevata v važnih zadevah vojnega vodstva. Sedaj pa izgleda, da bi ti krivci sedanje vojne radi isto svetu prikazovali kot nekakšno »svet obsegajočo fronto proti silam osi«.

□ **Amerikanci o strategiji zaveznikov.** Njujorski list »Life« piše o strategičnih načrtih takozvanih zaveznikov med drugim sledeče: »V Zedinjenih državah si še niso popolnoma na jasnem, kakšno vlogo je določiti letalstvu v bodočem vojnem načrtu. Zelo verjetno je, da se zadeva študira v uradih višjih poveljstev. V bodočih mesecih se bo pa o tem moralo odločiti. Dokler se to ne zgodi, bo povsod vladala negotovost glede velike strategije. Do tedaj tudi Zedinjene države ne morejo začeti z ofenzivami večjega obsega. Ljubosumnost med starimi deli oborožene sile, ki so že vedno ustanovitev samostojnega letalstva pobijali, povzroča še danes deljena mnenja. Pod takimi okoliščinami je nemogoče organizirati udarno letalsko silo. Organizacija pač zahteva, da se izpodrine privatno in osebno interese v korist splošnosti, kakor je to storil nacionalsocializem.«

□ **Emigrantske vlade v Londonu izdajajo lastne časopise.** Preko držav, ki niso v vojnem stanju, se je doznalo, da so razne vlade iz Evrope pobeglih b.v.ših politikov, ki se v Londonu igrajo minisire, ne da bi imeli države, narode ali kakšno oblast, prišle na idejo, izdajati v Londonu časopise v jezikih in dialektih tistih ras in narodov, ki so jih nekoč kot politiki izkoriščali in končno zapustili. Ti gospodje pšejo in tiskajo na stroške angleškega ljudstva v propagandne svrhe ilste, akoravno jih v Londonu in v Angliji razen tistih, ki jih urejujejo, nikdo ne zna čitati. Na ta način so prišli do dela, kar je do neke meje dobro. Če razni advokati in politiki likvidirane demokratske dobe hodijo po londonskih ulicah in kavarnah ali pa, če mlatijo prazno slamo s pisanjem in tiskanjem časopisov, ki nimajo bralcev, je to popolnoma v redu. Ko pride do zaključka te vojne, bodo ne samo Angleži, ki jim to zabavo financirajo, temveč tudi vsi eks-ministri izbrisanih držav, ki niso bile življenja zmožne, uvideli, da so metall krompir v zid, v mnenju, da ga bodo s krompirjem porušili.

□ **Hujskač Giraud.** Radio v Alžiru je v izveščku objavil govor, ki ga je imel znani francoski izdajalec, general Giraud v Bamaku, glavnem mestu Francoskega Sudana. Giraud je izjavil med drugim sledeče: »Smatram za neobhodno potrebno, da stopimo zopet v boj. Nemčijo sem opazoval 23 mesecev iz neposredne bližine. Dokler je Nemčija zmagovata, ne more biti z njo nikakega sodelovanja. Ako pa hočemo Nemčijo premagati, moramo biti pripravljeni na boj. Lahko vam jamčim, da francoski narod danes vé, za kaj gre. Jaz sem siguren, da bomo zmagali. Opustimo prejšnjo brezbriznost, da bomo zmagali hitro in z malimi izgubami. — Giraud zaman tolaži svoje afrške pristase! Podoba je namreč, da bodo imeli francoski izdajalci velike izgube in dolgočasne, brezuspešne boje.«

□ Sovjetija ima posebnega zastopnika v Francoski Severni Afriki, ki je razen Tunisa zasedena po Amerikancih in Angležih. Če je Stalin za čuvanje sovjetskih interesov v tem delu Afrike imenoval svojega zastopnika, je to znak, da zasleduje Moskva imperialistične cilje tudi na afriškem kontinentu.

□ Stalin ne želi razgovorov z zavezniki brez držav in brez narodov. Po švicarskih časopisih se je izvedelo, da sta predstavnik českih in poljskih političnih emigrantov v Londonu, dr. Edvard Beneš in eks-general Sikorski, napovedala skupen obisk Stalinu, da bi se dogovorili o določitvi mej povojni Poljski in Češkoslovaški, ki naj bi se ustanovili po zmagi Anglije, Amerike in Sovjetije nad silami osi. Stalin je pa obema kandidatama za predsednike povojnih republik, ki bodo nastale samo v fantaziji in v sanjah, vljudno sporočil, da sedanji čas ni ravno najbolj izbran za take skrbi in pogovore.

□ Amerikanci in Indija. Roosevelt-ov posebni poslanik v Indiji, William Philipps, ki je nedavno prišel v Indijo, da bo tam zastopal interese Amerike ter pripravljati teren za povojne indijske cilje Zedinjenih držav Severne Amerike, ki bi na vsak način rade Angliji odvzele tudi tukaj izkoriščevalne pravice angleškega židovskega kapitala, je ob prvem sprejemu časnikarjev izjavil, da misli prepotovati vso Indijo, da bo zamogel pravilno in dobro izvršiti nalogo svojega predsednika. Kako to gospodje v Londonu gledajo, si ni težko predstavljati. Zavedajo se pač, da sega ameriški imperializem z obema rokama po angleškem imperiju, ki je že v stanju razkroja in razpadanja.

□ 109 milijard dolarjev znaša proračun, ki ga je Roosevelt predložil za leto 1944. Od tega odpade 100 milijard za nadaljevanje sedanje vojne. To bajno visoko vsoto upa Roosevelt stisniti iz davkoplačevalcev, ki naj razen tega nosijo tudi svoje glave na bojišča za interese njegovih židovsko-plutokratskih izkoriščevalcev ljudstva. Koncem konca bo pa vse skupaj vrag vzel, ker jim vse milijarde dolarjev ne bodo prinesle zmage iz te vojne.

□ O čem fantazira ministrski predsednik vlade poljskih emigrantov v Londonu. Preko nevtralnih držav, katerih časopisje dobi ameriška in angleška poročila, se je izvedelo sledeče: Predsednik »poljske« vlade, salonski maršal Sikorski, je bil v Kanadi, kjer je kanadsko vlado prosil, da bi na svojem ozemlju dovolila naselitev 30.000 Poljakov, ki so kot begunci raztrženi po raznih zemljah. Kanadska vlada mu je seveda obljubila, da lahko sprejme samo 3000 oseb. Od tam je Sikorski potoval v Zedinjene države Severne Amerike, kjer je vodil razgovore o bodoči meji Poljske, ki mu jo bodo po njegovem mnenju »izvojevali« Amerikanci in Angleži. Možak je v tem pogledu od Amerikancev zahteval jamstva, kar so mu Amerikanci seveda gladko odklonili. Svetovali so mu pa, da se mu je obrniti na neposredno soudeležena in soza'nteresiranega zaveznika: Sovjetijo. Ali je Sikorski to poslovitev razumel, se iz časopisnih vestí ne da presoditi, kakor se tudi ne vidi, ali Sikorski od sovjetov res nekaj pričakuje. Eks-maršal je baje samo izjavil, da bo ponovil svoj nekdanji, seveda brezuspešni obisk pri Stalinu. Po stanju položaja se bo ta Poljak tudi v Kremlju opekel. Stalin bi namreč v slučaju zmage zaveznikov gotovo pohrustal Poljake s Sikorskim vred.

□ »Podmornice bodo prinesle odločitev v tej vojni.« Italijanski senator, admiral

PK.-Aufn.: Kriegsberichtler Schulz (Wb.).

Auf einem Feldflughafen ist Feldpost angekommen.

Churchill, Roosevelt in Stalin

Prvi je predsednik angleške vlade, drugi je predsednik Zedinjenih držav Severne Amerike, tretji pa rdeči diktator Sovjetije.

Winston Spencer Churchill se je rodil leta 1874. kot sin lorda Randolpha Churchill-a. Mati mu je bila rojena Amerikanka. Izvira takorekoč iz rodbine vojvodov Marlborough. Bil je prvotno oficir, časopisni dopisnik ter kot tak v vojnih pohodih v Indiji, v Sudanu in na Kubi. V burski vojni je kot dopisnik časopisa padel v vojno ujetništvo, od koder mu je uspelo popihati, nakar se je vrnil v Anglijo, kjer je stopil kot poslanec konzervativcev v Spodnjo zbornico. V stranki je bil rogovilež in že leta 1904. je prestopil k liberalcem. Tam je kmalu dosegel ministrske položaje. Njegov politični kurz je bil bolj na levi, bil je najbolj radikalen med radikalnimi, kar se tiče notranjih in oboroževalnih zadev. Med svetovno vojno 1914/18 je sedel na

Bernotti je imel v nedeljo zvečer po radiu govor ter je izjavil med drugim, da so podmornice ključ bodoče zmage. Tudi Angleži so že spoznali smrtno nevarnost podmorniške vojne, zato ne dvomijo, da je vojna za njih izgubljena, ako izgubijo podmorniško bitko. Sovražna agitacija se radi tega trudi dokazovati, da bo zlasti Amerika izravnala potopitve z dograjevanjem novih ladij. Nemške in italijanske podmornice bodo pa uničile vse sovražne upe in bodo po besedah admirala Bernottija končno dovedle do odločitve.

□ Amerikanci označujejo junake s številkami. Kakor so prismuknjeni Amerikanci pred vojno uganjali svoje bedarije s takozvanimi kraljicami lepote, ki so jih izvolili in izbrali iz raznih lahkoživih frkelj za vsako zvezno državo po eno in sicer za leto dni, tako zbirajo sedaj junake vojnih let. Medtem ko so puhloglave nage ženske merili, tehtali in ocenjevali po njihovi mesenosti, predno so ji priznali naziv kraljice lepote, merijo voj-

položaju ministra mornarice ter se odlikoval posebno po največji mržnji napram Nemčiji. Po prvih angleških neuspehih v svetovni vojni je osebno odpotoval v Belgijo, da bi jo navdušil za uspešnejšo obrambo. Zadnji dve leti svetovne vojne je prebil kot minister municije. Leta 1924. ja zapustil liberalce ter se zopet vrnil med konzervativce.

Ta možak, ki je že od svoje rane mladosti bil osebno in politično vedno najhujši nasprotnik Nemcev in Nemčije, je v času po prvi svetovni vojni ter do izbruha sedanje svetovne vojne vodil opozicijo proti vsem, ki niso bili zastopniki tako ostrega zunanje političnega kurza napram Nemčiji kakor on. V lastni stranki je bil neizprosen in nepopustljiv nasprotnik svojih lastnih vodilnih strankarskih tovarišev, ako niso delili antipatij, ki jih je ta človek gojil do Nemcev.

Neuspehi, ki jih je ob izbruhu sedanje vojne knjižil njegov predhodnik Chamberlain, so spravili tega sovražnika Nemčije na položaj predsednika angleške vlade. Ta izrazit predstavnik angleške aristokracije in židovske plutokracije za

ne junake po junaških činih, možganskih količinah in odličnih, energičnih nastopih. Po podatkih ameriškega lista »Times«, so Amerikanci doslej imeli že tri »svetovne prve junake«. Leta 1940., ko je angleški imperij postal privesek Amerike, je bil Churchill »svetovni junak leta«. Po polomijah, ki so jih Amerikanci doživeli v prvih bojih z Japonci, je seveda Roosevelt izpodrinil leta 1941. Churchilla. Leta 1942. so pa Nemci sovjetje porinili daleč proti vzhodu. Amerikanci so za vse to počastili Stalina z nazivom »največjega junaka v letu 1942«.

□ Disciplina Roosevelt-ovih vojakov. Preko švedske prihajajo poročila, da je v Angliji trenutno cela vrsta ameriških vojakov pred sodiščem. Zakrivilo so zločine roparskih umorov, tatvin in oskrnjevanja otrok. Kakor poroča list »News Chronicle«, so našli v neki vojašnici letalcev skrito mladoletno deklico, ki so si jo ameriški vojaki privlekli v vojašnico za razveseljevanje. V angleški grofiji

PK.-Aufn.; Kriegsbericht, Schulz (Wb.)

Sechsspännig!

stopa v svoji vladi v glavnem interese takozvanih gornjih desetisočev. Njegova želja, njegova stremjenja in vsa njegova vojna politika meri v en sam in edini cilj, uničiti Nemčijo. To nalogo si je doležil iz strahu pred novim redom, ki ga v Evropi uvaja nacionalsocializem, ki je Veliki Britaniji nevaren. Nadvlado na svetu v pogledu prostornine, surovin, obvladanja morskih cest in vse, kar je s tem gospodstvom povezano, ne bi Angleži radi delili s kom drugim. V nacionalsocializmu pa vidi Churchill tisto nevarnost, ki mu po vsem tem sega.

V predsedniku Zedinjenih držav Severne Amerike, Roosevelt-u, je Churchill našel moža polžidovskih prednikov. Franklin Delano Roosevelt je rojen leta 1882. In je bil prvotno advokat. Poseg v politiko mu je prinesel razne mandate, postal je tudi visok uradnik v mornariškem uradu. Med prvo svetovno vojno je bil inspektor vojnih sil v evropskih vodah. Leta 1928. je bil izvoljen za guvernerja države New York, nakar se je njegov politični vzpon dvigal vse do danes. Kot eksponent ameriškega velekapitla, ki je v rokah židov, je ta plutokrat postal v tej vojni zaveznik Churchill-a iz židovsko-plutokratskih ozirov. Ameriško židovstvo, ki ima večino gospodarstva v svojih rokah, ne bi samo rado ohranilo svoj preživel kapitalistični družabni red kakor Anglija, za kar je treba uničiti nacionalsocializem, temveč bi v vsakem slučaju tudi rado uresničilo še svoje imperialistične cilje. Roosevelt in zvesto mu ob strani stoječa žena Eleanor, bi najraje sedla na stol predsednika sveta. Za-

Dorsethire so imeli veliko sodnih razprav z vojniki kanadske narodnosti, ki so kar na debelo po trgovinah in kletah kradli whisky v zabojih ter ga odnašali v kasarne. Končno iščejo vojaške oblasti nekega ameriškega vojaka-črnca, ki je umoril nekega ameriškega belega korporala.

□ Gospa Roosevelt in njena sredstva iz državne blagajne v reprezentacijske svrhe. Preko nevtralnega časopisa se je izvedelo sledeče: »Gospa Roosevelt je dobila iz krogov, ki čitajo časopise, pismo, ki jo je razjezilo. Nek bralec njenih časopisnih člankov v mnogoštevilnih ameriških listih ji je stavil predlog, da bi se zadovoljila z letnim dohodkom 25.000 dolarjev. Gospa Roosevelt se je nato trudila, da bi v časopisju bralcem obrazložila, kako ona, kot predstavnica ameriškega naroda, s svojimi izdatki vsemu ameriškemu ljudstvu koristi. Kot aktivna žena predsednika ne izhaja s plačo 75.000 dolarjev, ki jih letno sprejema njen mož in tudi ne z izdatki v višini 25.000 dolar-

to je Roosevelt sam daljal povod in tako dolgo izzival silé osi, da je svoj narod spravil v to vojno.

Nekdanji študent bogoslovja, anarhist in revolucionar Jožef Stalin se je v lastni komunistični stranki z nasilstvom spravil na površje ter postal njen diktator. Uspešno mu je odžagati in izpodriniti vse voditelje. Kar ni šlo s intrigami in raznimi ukrepi, je dosegel s smrtnimi obsodbami, pregnanstvom itd., ne da bi se bil pri tem oziral na osebnosti. V svoji brutalni brezobzirnosti in krvočnosti so na njegov ukaz padli vsi nekdanji njegovi najožji osebni in strankarski prijatelji, ki so nekoč bili z njim vred organizatorji in voditelji marksizma v Rusiji. Njegov politični program je bil in je, vladati in voditi komunistično stranko in Sovjetijo ter z isto pozneje vojaško in politično zaostajevati Evropo in Azijo ter končno tudi ostale dele sveta.

Stalinu, ki je od leta 1917. vso svojo ogromno državo oboroževal, da bi se pripravil na svetovno revolucijo, je sedanjoo vojno Nemčije z Anglijo nameraval izkoristiti za vpad v Nemčijo, od koder bi bil posegel še drugam. Führer je te nakane prekrizal ter mu odvzel ogromne pokrajine z velikimi žitnicami, industrijami in surovinami, kar je Sovjetijo že v veliki meri ohromelo.

Vsi trije židovsko-plutokratski zavezniki in prijatelji so si zastavili nalogo, ki je ne bodo nikdar zmogli. Silé osi bodo namreč prebrodile vse, še tako velike težave ter končno dosegle svoj cilj. Gospodom Churchill-u, Roosevelt-u in Stalin-u bo pa potem odklenkalo za vedno.

jev. V ostalem je nesmiselno, pravi Roosevelt-ova, stavljati njej take zahteve, ker je družina Roosevelt itak samo mimogrede v Beli hiši v Washingtonu. To, v razdraženosti napisano pripombo je pograbil nek, v Baltimoru izhajajoči list ter napisal sledeče: »V Zedinjenih državah Severne Amerike je veliko ljudi, ki so ugotovitev, da živi družina Roosevelt samo mimogrede v Beli hiši, radostno sprejeli naznanje.«

□ Kako lažejo Amerikanci v svojih vojnih poročilih. Ameriški časopis »Times« je sestavljen pregled vojnih poročil znanega ameriškega beži-generala Mac Arthur-ja o uničenju takozvanega Wairopi-mostu na Novi Guineji po svojih bombnikih. Z uničenjem tega mostu bi Japonci trpeli škodo, in bi to bilo seveda ameriškim četam v korist. Ker se pa iz navedenih poročil dovolj jasno vidi, da predstavljajo tozadevna poročila samo ameriški bluff ali reklamo, bo ta most najbrže še stal in bo tudi uporabljiv. »Times« je lažnjiva

poročila Mac Arthur-ja razgail kakor sledi: »Dne 23. septembra 1942 je poročal Mac Arthur-jev glavni stan »uničenje mostus po svojih letalskih snan. Dan pozneje, to je dne 24. septembra istega leta, je sledilo nadaljnje uračno poročilo, da je dotični most bil po novih letalskih napadih »zadet in poškodovan«. Dne 1. oktobra je sledilo poročilo, da so štirimotorna letala z zračnimi minami »zadelala in poškodovala« most. 2. oktobra je Mac Arthur izdal poročilo, da so njegovi lovci in težki bombniki »bombardirali most«. Uspehi so zadetki v polno, razstrelilne bombe so pa velik del svoda na mostu razrušile. Dne 3. oktobra je prišla vest, da je oddelek lovskih letal napadel most s strojnimi puškami in bombami ter povzročil »nadaljnjo škodo«, kar je most skoraj popolnoma uničilo. Dne 4. oktobra so most prvič napadli srednje težki bombniki ter ga pogodili s tremi bombami, da je vzhodni del istega »porušena«. Časopis »Time« je končno še ironično pripomnil, »da bo v nadaljnjem poteku vojne Mac Arthur še dalje uspešno uničeval Wairopi-most«.

□ Simpatije za židovstvo v anglikanski cerkvi. Dne 18. t. m. so na letnem občnem zboru cionističnega združenja v Londonu prečitali poslanico, ki jo je naslovlil canterburyjski nadškof na imenovano združenje. V tej svoji poslanici zagotavlja nadškof, da goji »odkritosrečne simpatije za žide po vsem svetu«. Židovski narod naj bi se osvobodil preganjanja ter naj bi dobil varno mesto med narodi sveta. Bivši canterburyjski nadškof, lord Lang, pa je v nekem pismu omenjal »barbarska nasilja, ki se uprizarjajo po vsej Evropi, zlasti na Poljskem«. Značilno za anglikanske cerkvene kneze je dejstvo, da se potegujejo za vse tisto, kar odklanja mlada Evropa. Mašujejo na oltarjih, ki jih krasi boljševiski simbol kladiva in srpa, njih »krščanstvo« pa je tako pokvarjeno, da nimajo nikakega usmiljenja za tiste, ki ječijo ali so ječali pod boljševisko-židovskim jarmom.

□ Amerikanke se bojijo, da bi ostale stare device. Neko uplivo žensko društvo v Ameriki je vladi v Washingtonu predložilo spomenico, ki jo je podpisalo 200 tisoč ameriških neomoženih žensk z zahtevo, da vlada prepove v prekomorske kraje na bojišča poslanim vojakom Zedinjenih držav žentive z inozemkami. Povod za ta korak so ameriška dekleta našla v mnogoštevilnih ženitvah ameriških vojakov v Angliji, Avstraliji in drugod, kamor so jih vojaške oblasti poslale na vojno službovanje.

□ De Gaulle že ima svojega zastopnika v Moskvi. Iz Vichy-ja poročajo, da je znani francoski izdajalec, general De Gaulle, imenoval svojega veleposlanika v Moskvi. Novi »veleposlanik« je neki Carreau, ki je bil svojčas francoski konzul v Hamburgu, nekaj časa pa tudi v Siamu. Carreau je edini inozemec, ki sme govoriti v moskovskem radiu in sme mimo tega odpošiljati tudi svojega zastopnika na fronto, česar niso dovolili boljševiski niti Amerikancu Wendell Willkie-ju, še manj pa kakemu drugemu zastopniku Anglosasov.

□ Kralj Faruk noče napovedati osišeču vojne. V Kairu so se vršile te dni pogajanja med Angleži in egiptovskimi osebnostmi glede prestopa Egipta v vojni tabbor sovražnikov osišeča. Kakor poročajo nemški listi, je ministrski predsednik Nahas paša baje za vojno napoved Nemčiji in Italiji, dočim se je kralj Faruk kategorično izjavil proti temu načrtu. Niti enkrat pa ni treba dvomiti, da bo sku-

GOSPODARSTVO

NEMSKO INDUSTRIJSKO DELAVSTVO

Na tem mestu je vpražanski gospodarstvo v zadnjih dveh letih napravilo ogromne uspehe in izgledno Nemčije, zlasti zato, če danes spregovorimo o nekakšni nemškem delavstvu, ki je v nemškem gospodarstvu prav posebno v industriji, varen in samozavestno ustrelje.

V omenjenih sestavih smo domači vrhove nemškega obratnega izdelave, ki se danes izdeluje na industrijske načine, porabili smo tudi zmožnosti in sposobnosti trgovca in tovarniškega podjetnika. Kakor ukvarjajo in voditelji izdelovalne ter razvijevalne in razporevalne istih ugled po širnem svetu, tako je znan tudi nemški delavec; ta nemška industrija zdeluje svoje proizvode stalno in precizno ter vestno in natančno; ni to samo zaslu-

šna-angleška diplomacija doseči svoj cilj, baje ponujajo angleži Egipčanom »garancije za njih samostojnost po vojni«. Medtem so pa Angleži aretirali celo vrsto Egipčanov, med njimi tudi dva kraljevska prince. Tudi več poslanecev je bilo aretiranih.

□ Sikorski potrebuje poljsko zlato. Kakor znano, leži del poljskega zlatega državnega zaklada v vrednosti 16 milijonov angleških funtov sterlingov v Dakaru, na zapadni obali Afrike. Ko so Nemci leta 1939 vkorakali v Poljsko, je poljska vlada na svojem begu v Romunijo spravila to zlato v Constanto, od koder so ga capeljali skozi Dardanele v Marseille. Tle pred zlomom Francije, ga je odpeljala neka francoska ladja v Ameriko. Toda sredi Atlantika je dobila ladja povelje, naj odpelje zlato v Dakar, kjer se ga sedaj zaplenijo Amerikanci. »Ministrski predsednik poljske vlade, Sikorski, bo radi tega v kratkem odpotoval v Washington, da bi se pogajal glede vrnitve omenjenega zlata, ki ga potrebuje za financiranje svoje vlade. V tujini je pač težko »vladati«, če ni denarja...

□ Angleške skrbi glede »svobode v zraku«. Po člankih, ki jih objavlja londonski list »Daily Telegraph«, bi bilo soditi, da so Angleži sprčo ameriške politike zelo v skrbeh radi »svobode v zraku«. Washingtonski dopisnik omenjenega lista toži namreč, da govore v Ameriki vedno le o »svobodi morja«, dobim svobode v zraku sploh ne omenjajo. Omenjeni dopisnik misli, da se za tem molkom skrivajo monopolni interesi Amerikancev. Ti interesi se koncentrirajo predvsem okrog treh velikih transatlantskih prog, ki vežejo Ameriko z Afriko in Evropo. Prva izmed teh prog gre iz New Yorka preko Nove Fundlandije v Anglijo, druga veže Miami s Portugalom, tretja pa Natal (Severna Brazilija) z afriško zapadno obalo. Zlasti za to zadnjo letalsko prometno prog se gospodje Amerikanci na jezo Angležev najbolj zanimajo. Z zapadne afriške obale gre namreč pot Amerikancev po zraku v Gornji Egipt in v Srednji vzhod, kjer si Amerikanci že potopod utrjujejo svoje postojanke. To prog je svojčas uredila z veliki stroški privatna ameriška družba Panamerican Airways, nakar jo je leta 1942 prevzela ameriška vlada. Angleži se bojijo, da Amerikanci po vojni ne bodo hoteli zapustiti postojank, ki so si jih sedaj pridobili. Angleži se boje ameriškega letalskega monopola, zato zahtevajo »svobode v zraku za vse narode, — misleč v prvi vrsti na sebe.

ga vodstva, temveč tudi zasluga delavstva. Brez dobrih in sposobnih ter vestnih delavcev bi tudi najboljše tovarne ne producirale dobrih in vrednih stvari. Med delom in delom je razlika. Saj vemo, da nam tudi krojači in šivilje ne napravijo enako dobrih oblačil, če nam jih delajo po meri. Tako nekako je tudi pri industrijskih delavcih.

Iz delavnih, prdnih, podjetnih, iniciativnih, brihtnih ter vedno na delu zainteresiranih nemških obrtnikov se je že v času, ko še industrija ni igrala vidne vloge izčimil in izšolal nekakšen kader dobrih rokodelcev. Prehod rokodelstva v strojno izdelavo je iz rokodelcev čisto v kračnem času ustvaril tudi dobre industrijske delavce. Kakor je pri obstanku z orodjem in primitivnimi prvimi ročno- in nožnopolgoneskim stroji natančno in vestno izdeloval ključavninarski pomočnik kovinske izdelke, tako se je pozneje v tovarnah, kjer se je delo s popolnejšimi stroji na motorni pogon olajšalo, izboljšalo in izpopolnilo ter predvsem dvignilo storitve, uvedel v strojno delo ter se v istem izpopolnil tako, da ga v tem nikdo ni posekal. Brez izredno dobre uporabnosti prilagodljivih in nadarjenih delavcev bi se industrija Nemčije nikdar ne mogla tako razviti, kakor se je in tudi njen sloves ne bi bil na višini kakor je že od svojega začetka.

Izkušnje, ki so jih napravili razni drugi narodi pri svoji industrializaciji, so pokazale, da se dober industrijski delavec ne ustvari v trenutku, ko so mu razni mojstri pokazali in razložili, kako mu je streči stroju, kateremu je dodeljen, temveč, da je za vse to potrebno veliko več. Kmečki sin pastirski sin, ki je raste kot pastir nekje v hribih civilizacijsko zaostale zemlje, je lahko bistrega uma in priden ter lahko zapadljiv. S tem pa še ni rečeno, da je tak delavec, če ga pri ustanovitvi katke tovarne v njegovi domači zemlji postavijo k stroju ter mu pokažejo in povejo, kaj mu je pri istem napraviti, tudi že dober delavec. Res je, da bo tak delavec dodeljeno mu delo opravljal, stroj bo funkcionalen itd., ampak ta strojni delavec še dolgo ni to; kar je strojni delavec nemške industrije. Kakor vemo, se nagnenja za gotove poklice v mnogih primerih podedujejo po starših. Sin strokovnjaka prav rad sanjari in ima vsa nagnenja do tehnike in strojev. Nagnjenost za ta pokle mu je profesor. V Nemčiji je razvoj in tradicija obrti in industrije precej stara. Današnji kvantitativni delavec po nemških tovarnah vseh vest navadno niso sinovi kmetov, ki so šele stopili v tovarne prof stroje. Ne, ti so že večinoma sinovi ključavninarjev, strojnikov, kovačev, mehanikov, električnikov itd., ki so že tudi, kakor njih stari očetje, delali in živeli od tovarniškega dela in so se radi tega veliko lažje in boljše uvedli v svoje poklice. Kakor bi se na primer v Afriki uvedel kmeten

črncec, ki je prišel iz kmetije v neko tamkaj postavljeno tlačnico kot kmetec. Nemškemu delavcu je spretnost za strojno delo nekako v krvi in mesu in, če se vse to združijo še z ostalimi dobrimi lastnostmi in predpogoji, ni čuda, da je to delavstvo na prvem mestu na svetu sploh.

Kdor pozna delavske razmere po svetu, mu je znano, da so v vseh zemljah, kjerkoli stojijo tovarne, rudniki itd., za posebno važna, ali pa vsaj za začetna dela imeli nemške delavce. Tujina, akoravno mogoče tehnično tudi na višini, se je zavedala, da je v strokovnem pogledu izdelek tovarn najboljši, če ima vsaj nekaj specialnih nemških strokovnih delavcev v podjetju. To ni bilo samo potrebno, ker je delavcev-specialistov povsod primanjkovalo, primanjkovalo posebno pravih strokovnjakov, ki so pomagali dvigniti in upeljati posebno novoustanovljena podjetja ter v istih iz domačinov izobraziti vsaj približno enake moči. Potrebno je bilo to, da si je kakovost tovarniškega izdelka s pomočjo nemških specialnih delavcev na svetovnem tržišču pridobila veljavo.

Orožje in vojni material, ki v sedanji vojni zdaleka nadreduje izdelke sovražne industrije, sta znana kot najboljše dela na svetu. Sposobnost nemškega delavstva, ki vse svoje sile stavlja v službo dela, je sodilnojuče faktor, da je temu tako. Orožje predstavlja industrijske izdelke, ki so po svoji izdelavi bolj precizni, natančni in zanesljivo izdelani, kakor so izdelani tujci, ki morajo biti vedno točne. Strelni stroji in aparati, kakršne ima nemška oborožena sila, dokazujejo vsem in vsakemu, da ga ni mojstra med industrijskimi delavci, ki bi bil boljše od nemških.

V najnovejšem času se nacionalsocializem prav posebno zanima za industrijske delavce. Po vseh obratih imajo delavci priložnost, da stavišajo svoja mnenja in opazovanja o izboljšanju in izpopolnjevanju že obstoječih strojnih naprav. Vsak izum, ki se porodi v delavčevi glavi, vsak prijem in migljaj delavca, ki delu in napredku lahko koristi, se radevolje sprejme ter izrabl in izkoristi, v kolikor je izvedljivo. Nešteto novosti so izumili tudi ročni delavci, ki so pri praktičnem delu pri strojih prišli na razne koristne ideje, ki jih po pisarnah sedeči inženjerji in tehniki pri teoretičnem delu nikdar ne bi zamislili. Izumiteljski in ustvariteljski talent nemškega ročnega delavca v n'čemer ne zaostaja za talentom visoko šolanih ustvariteljev. Nešteto novosti so patentni uradi zaščitili delavcem nemške industrije odkar ista obstoji. V zadnjem času se pa prav posebno važnost polaga na zamisli delovnih ljudi in se iste na vseh možnostih podpira v prid izumitelja in splešnosti. In ne samo to. Nacionalsocializem odpira vrata vsem ročnim delavcem, da se lahko izobrazijo za višje poklice, ne ozičaj se na sredstva in predizobrazbo, če imajo za to talent in voljo. Visokošolska izobrazba je omogočena tudi tistemu delavcu v tovarni, ki čuti v sebi sposobnost in veselje.

Nemško industrijsko delavstvo, ki je že dolgo vodilno v svetovni produkciji, se bo po vojni še veliko bolj dvignilo. Razmah in posebno uveljavljenje bo prišlo v celoti do izraza. Svetovna industrija, ki že doslej ni mogla skoraj v nobeni zadevi mimo nemške, bo tudi po vojni morala računati z vsestransko sposobnostjo nemškega strojnega delavca, ki je med svetovnim delavstvom to, ker je nemški vojak med vojaki na svetu.

Wie verdunke'n

von 18
bis 6 Uhr!

GOSPODARSKE VESTI

× **Hrvatska ustanavlja konzervno in-
dustrijo.** Ker na področju današnje Hr-
vatske pod bivšo državo razen tvrde Ju-
lius Meinl niso imeli nikakšne industrije,
ki bi konzervirala živila, z izjemo mesa,
je prišlo v tem pogledu do sprememb. Ta-
ko je na primer znana zagrebška tovar-
na čokolade »Union« že lansko leto za-
čela z izdelavo marmelade v večjem ob-
segu. Na zagrebškem jesenskem zboru
je tudi zagrebška tovarna čokolade »Grice«
razstavila nekoliko svojih slanih prvih
izdelkov. Sedaj se je to podjetje vrglo
le na konzerviranje krompirja in sočivja
potem sušenja. Neposredno pred novim
letom se je čulo, da namerava hrvatska
»Bata«-industrija uvesti v svojo produ-
kcijo konzerviranje sadja in sočivja ter bi
iz okolice Vukovarja predelavala tamkaj-
šnje pridelke.

× **Svetski kmetijski pridelki so se
lansko leto dvignili za 4,5%** napram
lanskemu letu. Ta porast se nanaša v
glavnem na gojitev kmečkih rastlin. Do-
nos živinoreje je pa v istem času seve-
da nazadoval od 1767 na 1132 milijonov
svetskih frankov.

× **Pridobivanje plemenitih kovin na
Slovaškem.** Na Slovaškem so leta 1942.
v državni rudniški pridobili 250 kg zla-
ta in 8000 kg srebra.

× **Srbija namerava dvigniti sadjar-
stvo.** Ministrstvo za kmetijstvo priprav-
lja načrt za povečanje srbskega sadjar-
stva. Srbijo bodo razdelili na sedem sa-
donosnih okrajev, ki bodo dobili iz dr-
žavnih drevesnic drevesca, primerna za
določni okraj, z ozirom na podnebje, zem-
ljo itd.

× **Amerika racionira sadje in sočivje.**
Ker v Zedinjenih državah Severne Ame-
rike ne razpolagajo z dovoljnimi količi-
nami sadja in sočivja, je kontrolor za
prehrano napovedal, da se bo s 1. febru-
arjem 1943 racioniralo sadje in svežem,
suhem in konzerviranem stanju. Isto ve-
lja tudi za sočivje.

× **Bolgarija izvažna vino.** Pri ravnatelj-
stvu za zunanjo trgovino v Sofiji so pri-
prave za izvoz lanskega vina v polnem
teku. Doselej je pripravljenih 6 milijonov
litrov vina za izvoz v tujino.

× **Japonska industrija gumija.** V okvi-
ru napredujoče koncentracije preskrbe
Japonske s surovinami, je japonsko mini-
strstvo za gospodarstvo odredilo ureditev
družbe za kontrolo industrije gumija. To
družbo bo vodila država in bo zajela med
svoje člane 351 dosedanjih privatnih
tvrdk. Družba za kontrolo gumijeve in-
dustrije je 222. kontrolna družba v ja-
ponski industriji ter je na ta način se-
daj vsa važna industrija Japonske zdru-
žena in pod državno kontrolo.

× **Turško prebivalstvo dobi ceneno
bombažno blago za oblačila.** Ravnikar so
v Turčiji začeli iz državnih bombažnih
tkalnic izdajati za potrebe lastnega pre-
bivalstva bombažno blago za obleke.
Razdelitev vršijo nalašč v to svrhu po-
stavitvene razdeljevalnice in bo najmanj
milijon Turkov lahko kupilo blago za
moške in ženske obleke.

× **Podržavljenje borz na Japonskem.**
Japonskemu parlamentu so predložili za-
koneški osmutek, po katerem bodo vse ja-
panske borze, ki so doslej imele privatno-
gospodarski značaj v obliki delniških
družb, spremenjene v korporacije javno-
pravnega značaja.

× **Španski državni proračun za leto
1943.** znaša 2068 milijard pezov. Najvišji
proračun ima ministrstvo za javna dela,
in sicer 675.1 milijonov.

UMNI KMETOVALEC

Oskrbovanje hlevskega gnoja na gnojšču

Morda bi kdo spoštovanih bravcev so-
dil, da bi moralo za razgovorom »o ure-
ditvi hlevov glede na pridobivanje gnoj«
priti na vrsto najprej poglavje »o gradnji
gnojšč« in šele za tem razgovor »o
oskrbovanju hlevskega gnoja na gnoj-
šču«.

Da smo se odločili, razpravljati vendar-
le najprej o oskrbovanju gnoja in šele po-
tem o gradnji gnojšč, je povzročila ze-
lja, da bi naši kmečki gospodarji iz raz-
prave o oskrbovanju najprej spoznali, za-
kaj moramo graditi gnojšče prav tako in
nič drugače, kot nameravamo v prihod-
njem sestavku opisati. Saj tudi vsako
drugo zgradbo gradimo na podlagi ob-
stoječih in ugotovljenih potreb in za-
litev.

Najprej — sicer malo nenavadno, pa
vendar važno — vprašanje:

1. Kako nastane gnoj?

S stelo, prepojeno z gnojnico, pome-
šani živalski odpadki, ki jih odvažamo na
gnojšče, pravzaprav še niso »gnoj«, če-
prav tako zmes navadno imenujemo »svež
hlevski gnoj«. V takem svežem gnoju
namreč lahko točno razločujemo živalske
odpadke od stelje, da ugotovimo lahko
celo, kakšno hrano so dobivale živali in
od kake vrste žita na primer izvira sla-
ma, s katero je bilo živini nastijano.
Svež hlevski gnoj torej ni nobena enotna
snov.

Cisto drugače dozorel, uležen hlevski
gnoj. Pri pravilno oskrbovanem, zrelem
hlevskem gnoju ne moremo razločiti več
stelje od blata, ker predstavlja tak gnoj
že čisto enovito snov ali »maso«.

Vzrok, da iz stelje in živalskega blata
nastane enoten »gnoj«, so spet ona ne-
skončno majhna, a v neskončno velikem
številu nastopajoča mala živa bitja, o
katerih smo že večkrat govorili in ki jih
s skupnim imenom imenujemo »bakte-
rije«.

Ko torej svež gnoj izvozimo iz hleva
na gnojšče (v manjši meri pa tudi že
v hlevu, da celo že v živalskih prebavi-
lih!), se ga lotijo milijarde in milijarde
bakterij, ki razkrajajo odmrlo snov
krme in stelje — enako kot podobne bak-
terije povzročajo gnitje vseh mrtvih ži-
valskih teles. O bakterijah pravijo, da so
»grobarji matere narave«, ker odstranijo
s sveta vse, kar je odmrlo in pretvarja-
jo mrtva telesa v hrano za nova živa
bitja, živali in rastline.

2. Uravnavanje zorenja gnoja.

Če bi pustili bakterijam neomejeno
oblast nad gnojem, bi ga v teku časa raz-
krojile v najprvotnejše sestavine, od ka-
terih bi se del izgubil v zrak (dušik, ki-
slik, vodik), drugi del pa bi predstavljale
rudniške snovi (kalij, fosfor, apno itd.).
Z drugo besedo: gnoj bi v tem primeru
počasi »zgorel« in bi ostalo od njega sa-
mo to, kar ostane pri vsakem gorenju:
pepel, ki ni nič drugega, kot negorljive
rudniške snovi.

Da je naša trditev resnična, bomo do-
kazali takoj: vsak gospodar je že opazil,
da se je gnoj, posebno konjski ali ovčji,
ki ga nismo stlačili, začel — posebno ob
poletnem času — močno segrevati, iz ku-
pa se je kadilo in puhtelo — nato se je
gnoj spet ohladil in polegel. A ko smo
tak gnoj kidali, je bil pepelnato siv in
lahak kot pepel, pa tudi pri pridelkih se

ni kdovekaj poznalo, ako smo njivo »
takim »izgorenim« gnojem pognojili.

Naloga razumnega kmetovalca je to-
rej, delovanje bakterij, ki gnoj razkrajajo,
smotno uravnati in tako doseči,
da bakterije razkrojijo svež hlevski gnoj
samo v ono obliko, v kateri vsebuje naj-
več in rastlinam najlažje dostopne hrane,
— to je v humus.

S čim pa je mogoče razkrajanje gnoja
po bakterijah, — nekateri imenujejo ta
razkroj tudi »vrenje gnoja« — uravna-
vati? S tem, da uravnavamo vlažnost,
kakor tudi dostop zraka in s tem tudi
segrevanje gnoja na gnojšču.

Če ima k svežemu gnoju zrak preveč
dostopa in če je gnoj premalo vlažen se
bakterije izredno naglo in izredno moč-
no razvijejo ter pozročijo, da se gnoj zelo
segreje in hitro »zgori«. To pa je velika
škoda, kajti pri tem se razkroji tudi sko-
raj ves humus, predvsem pa uide skoraj
ves dušik, ki je najbolj dragocena redli-
na snov v gnoju, v zrak.

Da torej »izgoreni« gnoj »prepreči-
mo, moramo omejiti dostop zraka, kakor
tudi premočno izsušenje gnoja. Dostop
zraka v gnoj omejujemo s tem, da gnoj
vsakokrat po končanem kidanju iz hleva
dobro stlačimo. Izsuštev gnoja pa pre-
prečujemo deloma tudi že s tlačanjem
gnoja, še bolj pa s tem, da branimo vro-
čemu poletnemu soncu dostop do gnoj-
šča, bodisi, da gradimo gnojšča na se-
verni strani hlevov, ali pa, da zasadimo
okoli gnojšča košato drevje, trto, ali da
jih na kakršenkoli drug način zasenčimo.

Včasih je celo potrebno, da gnoj na
gnojšču namočimo, posebno poleti, ako
dalj časa ni deževalo. Seveda pripomni-
mo takoj, da je za namakanje gnoja ško-
da uporabljati gnojnico iz gnojščnih
jam, kajti pri takem namakanju se iz-
gubi skoraj ves dušik iz gnojnice v zrak.
Le v skrajnem primeru, ako se hoče
gnoj na gnojšču »vžeti«, in ni n'kjer
v bližini dobiti vode, da bi gnoj zmočili,
je seveda boljše, politi gnoj na gnojšču
z gnojnico iz jame, kakor pa pustiti, da
gnoj izgori.

Za tlačanje gnoja na gnojšču lahko
uporabimo tudi domače živali, ako so
pametne — in ako je dohod na gnojšče
in njegova ograja ter lega sploh taka,
da ni nevarnosti, da bi se živina poško-
dovala!

Ako je gnoj pravilno oskrbovan na
gnojšču, »dozori« v času šestih tednov
do štirih mesecev — poleti nekaj prej,
pozimi pozneje, — ter izgubi pri tem pri-
bližno eno četrtino do ene tretjine svoje
teže (namreč teže trdnih snovi samih,
brez vode!) in približno eno šestino vse-
bovanega dušika.

Gnoj pa, ki je bil slabo oskrbovan in
je zato »zgorel«, izgubi do 70 odstotkov
trdnih snovi, kakor tudi vso zalogo du-
šika. Vidimo torej že iz tega, kako važno
je, da je gnoj na gnojšču vedno dovolj
stlačen in dovolj vlažen.

Seveda pa ne smemo pri tem pretira-
vati. Ako namreč docela zabranimo zraku
dostop do gnoja, posebno pa še, ako je
gnoj prevlažen, tako, da stoji v vodi, gnoj
spet ne dozori, marveč se skisa — na
enak način, kot zelje v kadi. Tudi tak
primer je že skoraj vsak kmetovalec lah-
ko sam opazil, posebno, ako je imel gnoj
od svinj na posebnem gnojšču. Svinski
gnoj namreč vsebuje zelo malo dušika,

Weltbild-Hilflicher.

Aus der Winterarbeit des Gebirgsbauern.
Das im Sommer geschlagene Holz wird im Winter auf Hörnerschlitten zu Tal gebracht.

zato se gnoj razkrajajoče bakterije, ki rabijo za prehrano in razvoj predvsem veliko dušika, v svinjskem gnoju zelo počasi razvijajo.

Zgodi se zato, da posebno spomlad lahko najdemo svinjski gnoj, ki je celo zimo ležal na gnojišču, pa ni dozorel, marveč se je skisal. Tak skisan gnoj je svetel, rumenkast, in nastilj se z lahkoto loči od živalskih odpadkov. Bakterije se namreč niso mogle razviti in spremeniti obojega v enotno, temno snov: humus. Tak gnoj ima tudi po kislem zaudarja-joč duh in učinkuje dobro samo na suhi in peščenl zemlji, medtem ko je v težki, posebno pa kislil zemlji, skoraj škodljiv. Resnici na ljubo pa je treba priznati, da se pri takem razvoju izgubi iz gnoja manj trdnih snovi in manj dušika; vendar to ne more odtehtati slabih lastnosti skisanega gnoja.

Ker svinjski gnoj nerad in počasi zori, medtem ko nasprotno konjski gnoj prehitro dozoreva in rad izgori, a goveji gnoj ubira nekako srednjo pot, bomo če le mogoče, spravljali ves gnoj, torej konjski, goveji, svinjski itd., na eno in isto gnojišče in ga sproti mešali.

Istotako bomo vedno pazili, da bo gnoj sproti dovolj stlačen in vedno primerno vlažen, da pa ne bo stala na dnu gnojišča gnojnica ali deževna voda. Gnojnica, ki se izceja iz gnojiščnega kupa, ne sme seveda niti odtekati z gnojišč, kar je žal skoraj še povsod po naših kmetijah opaziti, marveč moramo tudi to gnojnico skrbno prestrezati v posebno gnojiščno jamo. Odpeljavanje take gnojnice v glavno gnojiščno jamo, kjer zbiramo neposredno iz hleva pritekajočo gnojnico, je umestno samo v primeru, če je gnojišče pokrito, kajti pri nepokritih gnojiščih je iz gnoja se izcejajoča gnojnica pomešana z mnogo večjo količino — deževne vode. Za zmakanje gnoja na gnojišču, kakor tudi za poletno gnojenje pa je taka, z deževnico pomešana gnojnica upravi primerna.

3. Oddeljevanje gnoja po starosti.

Dober, skrben kmetovalec skrbi, da se gnoj izvaža iz hlevov vsak dan, še bolje, vsak dan po večkrat. S tem štedi pri ste-

lji, omogoča, da so živali snažne, preprečuje pa tudi, da bi začele bakterije razkrajati gnoj že v hlevu, radi česar nastane v hlevu slabo vzdušje, ki škoduje zdravju živali; pa tudi mleko se rado nalezle slabega hlevskega duha. Torej je še predvsem pri hlevih, kjer stoje molzne krave, skrbeti za pogosto kidanje gnoja. Seveda je samoumevno, da odkidavamo samo odpadke in onesnaženo ter docela z gnojnico prepojeno steljo, kajti iz suhe stelje ne more nastati masten, visokovreden gnoj!

Zdaj, ko smo obrazložili, da gnoj na gnojišču »zori«, in da je treba dostop zraku k zorečemu gnoju ter njega izsuševanje omejevati, bo vsak kmetovalec razumel zahtevo: Svež gnoj iz hleva moramo na gnojišču razgrinjati na čim manjšo površino, tako, da ves, n. pr. dopoldne na gnojišče navožen gnoj popoldne že prekrije in obteži spet nova plast gnoja. Na tak način se kup gnoja hitro zvišuje in preden se bakterije utegnejo premočno razviti, je vsaka plast gnoja pokrita že s primerno debelo plastjo svežega gnoja, ki iztiskava zrak in varuje vlago. Da se zmanjša zraku dostopna površina, mora imeti kup navpične stene.

Ker pa mora biti gnojišče število živine ustrezno veliko, nam postane jasno, da ne smemo razgrinjati svežega gnoja po vsem gnojišču naenkrat, ker je pač v tem primeru zraku in izsušenju dostopna površina gnoja prevelika in se gnojni kup prepočasno zvišuje.

Iz tega spoznanja je nastal sodobni način oskrbovanja gnoja na gnojišču, namreč oddeljevanje gnoja po starosti na več ločenih kupov (po nemško: Das Stapelmistverfahren, ali: Die Stapelung des Stallmistes).

Mnogo modernih gnojišč je že pri gradbi predeljenih na več oddelkov v ta namen, potrebno pa to ni, ker lahko na vsakem gnojišču tako oddeljevanje gnoja izvajamo. Vsaj na dva, še boljše na tri ali celo štiri oddelke moramo razdeliti vsaj površino gnojišča in začenši navažati gnoj na naslednji oddelek šele, ko je prejšnji kup zadosti visok — 2 do 3 metre. Previsokih kupov spet ne kaže delati, ker postane navažanje pretežko, tlačenje po-

sebno z živino skoraj nemogoče, a prevetlika teža zgornjih plasti iztiskava tudi preveč vlage in zraka iz spodnjih plasti, tako, da začne na previsokem kupu gnoj v spodnjih plasteh izgubljati na kakovosti. Dobro je, vsak kup gnoja sproti pokriti z zemljo.

Oddeljevanje gnoja na gnojišču po starosti na več oddelkov pa ima velik pomen še v nekem drugem pogledu. Reklamo namreč že, da doseže gnoj po preteku neke dobe, ki se razteza pri različnih vrstah gnoja in ob različnih vremenskih okoliščinah od šestih tednov do šestih mesecev, največjo gnojilno vrednost. Pravimo, da je tak gnoj dozorel. Če razvažamo gnoj na njive, preden je dozorel, imamo izgubo, ker je svež gnoj težji, a rastlinam koristi manj, kot če bi ga pustili dozorevati. Če pa gnoja ne razvažimo, ko doseže zrelost, začne njegova gnojilna vrednost hitro pojemati in nastane spet škoda za kmetovalca. Ako torej spravljamo gnoj na gnojišču v več oddelkih, je mogoče, da odvažamo na njive vedno gnoj z najboljšo dozorelega kupa, a svež gnoj puščamo, da še dozori. Pri razprostiranju gnoja po vsem gnojišču hkrati, pa je smotno gospodarstvo z gnojem nemogoče.

Posebno nekatere rastline, n. pr. krompir, zahtevajo dovolj dozorel, humozen gnoj ter povzročajo pri takih rastlinah gnojenje s svežim, nedozorelim gnojem razne bolezni. To nam bo toliko bolj umljivo, če pomislimo, da povzročajo tudi bolezni pri rastlinah bakterije, od katerih mnoge uporabljajo za svojo hrano predvsem dušik iz svežega hlevskega gnoja, enako kot bakterije, ki gnoj sam razkrajajo. Pri dozorelem hlevskem gnoju pa so redilne snovi že povezane v humusu ali sprstenini in to v taki obliki, ki sicer ugaja onim talnim bakterijam, ki napravljajo redilne snovi rastlinam uporabne, ne pa različnim klicam rastlinskih boleznih v tleh.

Ponovimo še enkrat temeljna pravila za pravilno oskrbovanje gnoja na gnojišču: 1. Kidati pogosto! 2. Gnoj razgrinjati na čim manjši površini, zato gnojišče razdeliti v oddelke! 3. Po vsakem kidanju gnoj na kupu stlačiti! 4. Gnoj vseh vrst domačih živali na en kup! 5. Skrbeti, da je gnoj dovolj, a ne preveč vlažen in zavarovan pred sončno pripeko! 6. Gnojnico, ki se iz kupa izceja, prestrezati in zbirati! 7. Vsak kup sproti pokriti s plastjo zemlje, ko doseže višino 2—3 metrov!

o Konji iz svetovne vojne. Po poročilih lista »Kleine Zeitung« ima posestnik Resch v Innsbruck-u v Tirol-u, v svojem hlevu konja, ki je v prvi svetovni vojni služil in opravljal vojno službo na frontah. V Graz-u pa ima razdeljevalec mleka, Johann Daum v Andritz-u, tudi takšnega konja, ki ga danes lahko štejemo med veterane iz svetovne vojne. Bivši artilerijski konj, ki je pred 25 leti zapustil vojaško službo, je še dobro ohranjen in šteje 38 let.

UNTERSTEIRER!

Willst Du vollwertiger Deutscher werden, so lerne deutsch und sprich deutsch!

SPODNJEŠTAJERC!

Ako hočeš postati polnovreden Nemec, potem se uči in poslužuj nemščine!

MALE VESTI

* **Ljudsko gibanje v Marburg-u.** Novo leto nam že v svojem pričetku, t. j. v prvi polovici meseca januarja prinaša zelo zanimive podatke. Standesamt-u je bilo prijaviženih: 105 porodov (zadnjič 96), od teh 53 dečkov (zadnjič 49) in 52 deklic (zadnjič 47); število smrtnih slučajev je ostalo v normalni višini in sicer 54 (zadnjič 51), od teh 25 moških (zadnjič 23) in 29 ženskih (zadnjič 18). Poroke pa so prvič dosegle — rekord zavzdol — namreč bilo jih je samo 17 napram 60 v zadnji polovici decembra. Upoštevati pa je treba, da je to normalen pojav v začetku prvega meseca in da se bo to število dvignilo že v drugi polovici januarja.

* **Gau Steiermark in njegova zbirka za Kriegswinterhilfswerk.** V soboto in nedeljo bo v vseh gauh zbirka za WHW. Zavedajmo se pri tej priložnosti, da sioni večina trdot sedanjega časa na ramah naših vojakov, ki stojijo v hudi zimi v trdih bojih na vzhodu ter vsako uro žrtvujejo, ne da bi veliko o tem govorili. Svoje življenje stavljajo na razpolago, nepopisne napore zimskega vojskovanja prenašajo že več let in kljub temu se spomnijo tudi na WHW. Že z ozirom na vse te ogromne storitve ne sme domovina zastajati za našimi bojevniki ter mora podpreti akcijo, ki jo izvršuje ta dobrodelna socialna ustanova. Pri tej cestni zbirki Gau-a Steiermark se bodo prodajale podobe gradov in mest Spodnje Štajerske. Kot v zahvalo za naše prispevke, bodo zbiralci po ulicah prodajali podobe gradu v Marburg-u, gradu v Chilli-ju ter gradov Mokritz in Wöllan, nadalje značke Trifalla, Sanntala, viničarja, viničarke in vinograda. Naj spregovorijo v soboto in v nedeljo naša srca ter izvršimo svojo dolžnost s prispevanjem za domo-

vino in zmago! Spodnještajerci, postavite se!

* **Ne pišite na kariran papir pisma v Italijo!** Italijanske poštne oblasti so izdale odlok, da se iz inozemstva ne sprejema pisem, ki so pisana na kariran papir ter se taka pisma izključijo od nadaljnje odpreme. Ta prepoved velja tudi za pisma nemškim vojakom, ki se nahajajo v Italiji na okrevanju.

PK.-Aufn.: Kriegsberichtler Schulz (Wb.)

Deutsch-rumänische Waffenkameradschaft.

Ein Leutnant der Panzergrenadiere bietet einem rumänischen Leutnant eine Zigarette an.

* **Sven Hedin je postal častni doktor univerze Ludwig-Maximilian-a v München-u.** Ta učenjak iz Švedske, ki že nad 40 let neumorno znanstveno raziskuje nožanje dele Azije in ima na tem področju ogromne zasluge, je hkrati počaščen z napovedjo o predstojeci ustanovitvi Instituta-a Sven Hedin »für Innenwissenschaften«.

* **Pazite pri strojih na svoje roke.** Nedavno je neka deklica pri stroju za rezanje krme izgubila prst. Ravnokar je pa desetletni kmečki sin Rupert Sackl iz Garabasa pri Deutschlandsberg-u pri slo-nem stroju izgubil tri prste leve roke.

* **Nemška obnova v Beli Rusniji.** V listu »Dagsposten« opisuje švedski inženjer Guildbrandsen, ki je dalje časa bival v zasedeni Beli Rusniji, o storitvah nemške uprave. V Minsku so Nemci najprej očistili ulice ter vzpostavili elektrarne in vodovodne naprave. Nemci so delali mrzlično, da je prebivalstvo dobilo vsaj strehe nad glavami. Polovica Minska je porušena, kar so večji del opravili boljše vlki. Nemci so zgradili cela predmestja novih barak, kjer sedaj za silo prebivajo ljudje. Revno prebivalstvo prebiva sedaj v stanovanjih, ki so bila prej last boljše vlških funkcionarjev. Zetev je bila rekordna. Kljub temu so uvedli racionaliranje živil, da bi tako preprečili kopičenje zalog in verižništvo. Nemške oblasti skrbijo za nizke cene, živeža je pa dovolj.

* **Italijanski generalmajor padel na vzhodni fronti.** Kakor poroča agencija Stefani, je padel Italijanski Generalmajor Tarnassi te dni na vzhodni fronti.

* **V Britanski Vzhodni Afriki primanjkuje prehrane.** Poročila angleške poročevalske službe Reuter iz Nairobi-ja potrjujejo, da je radi suše, ki je v letošnji deževni periodi občutna, v Britanski Vzhodni Afriki veliko pomanjkanje koruze, ki je glavno prehranjevalno sredstvo tamkajšnjih domačinov.

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Izrezati!

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično.)

3. Stunde — 3. ura.

1. Die Bank ist aus Holz. Die Türe ist aus Holz. Das Kleid ist aus Stoff, aus Leinen oder aus Seide. Das Taschentuch ist aus Leinen oder aus Seide. Die Nadel ist aus Eisen oder aus Stahl. Die Bluse ist aus Seide oder aus Leinen. Die Uhr ist aus: Nickel, Silber, Gold. Das Messer ist aus Eisen. Das Buch ist aus Papier. Die Kiste ist aus Holz. Die Schachtel ist aus Karton. Die Mauer ist aus Stein. Das Fenster ist aus Glas. Der Ring ist aus Silber oder aus Gold.
2. Der Tisch, die Bank, die Türe, der Kasten und die Kiste sind aus Holz. Das Messer ist aus Eisen. Der Ring und die Uhr sind aus Gold. Die Bluse ist aus Seide. Das Buch ist aus Papier. Die Schachtel ist aus Karton. Das Taschentuch ist aus Leinen. Die Mauer ist aus Stein. Das Fenster ist aus Glas. Der Ring (die Uhr) ist aus Silber. Die Uhr ist aus Nickel. Der Anzug, die Hose und der Rock sind aus Stoff.
3. Ta urad je že zaprt. Marsikateri avto je zelo drag. Kmet je vedno marljiv. Ta steklenica je polna vina. Kakšno vreme je danes? Danes je lepo vreme. Kakšna je ta voda? Ta voda je zelo mrzla. Katera voda je topla? Ta ali

ona? Ona voda tam je topla, ta tu samo mlačna. Poštni urad je že zaprt.

Besitzanzeigendes Fürwort in der Einzahl. — Svojljni zaimek v ednini.

Männlich.

mein — moj
dein — tvoj
sein — njegov (moški posestnik)
ihr — njen (ženski posestnik)
Ihr — Vaš (direktni govor)
unser — naš
euer — vaš
ihr — njihov (več posestnikov)

Weiblich.

meine — moja
deine — tvoja
seine — njegova (m. posestnik)
ihre — njena (ž. posestnik)
Ihre — Vaša (direktni govor)
unsere — naša
eure — vaša
ihre — njihova (več posestnikov)

Ebenso: — Ravno tako
kein (männl. und sächl.), keine (weibl.)
was für ein? (ustreza: welcher, welches?)
was für eine? (ustreza: welche?)

- Also:

Torej: Ein Bauer, kein Bäcker, mein Vater, dein Tisch, sein Arzt, ihr Hut, ihr Mann, unser See, euer Lehrer, ihr Großvater, was für ein Rechtsanwalt?

Eine Mutter, keine Badeanstalt, meine Frau, deine Bluse, seine Hose, ihre Nadel, ihre Zeitung, unsere Kindergärtnerin, eure Flasche, ihre Badeanstalt, was für eine Kellnerin?

Ein Amt, kein Auto, mein Buch, dein Kind, sein Haus, ihr Kleid, unser Dorf, euer Gemeindeamt, ihr Fenster, was für ein Jahr?

Leseübung.

Ist das meine Zigarette? Ja, das ist Ihre Zigarette. Ist das eine Feder? Nein, das ist keine Feder, das ist ein Bleistift. Ist das Euer Haus? Ja, das ist unser Haus. Ist das Euer Tisch? Nein, das ist nicht unser Tisch, das ist ihr Tisch. Ist das ihr Zimmer? Ja, das ist ihr Zimmer. Unser Haus ist groß, euer Haus ist klein. Mein Tisch ist rund, sein Tisch ist eckig. Mein Heft ist blau, sein Heft ist grün wie eine Wiese, ihr Heft ist braun und ihr Heft ist rot. Ist Ihr Bleistift spitz? Nein, er ist leider stumpf. Schade! Wo ist unser Tisch? Hier links ist Euer Tisch. Wo ist sein Stuhl? Dort rechts ist sein Stuhl. Wer ist unser Führer? Adolf Hitler ist unser Führer. Meine Uhr ist aus Gold, woraus ist Deine Uhr? Meine Uhr ist auch aus Gold. Ist das Ihr Hut? Ja, das ist mein Hut. Woraus ist dieser Hut? Dieser Hut ist aus Stroh. Ist Ihre Bluse aus Seide? Nein, sie ist aus Leinen. Unser Zimmer ist sehr groß aber

* Irak je Nemčiji, Italiji in Japonski »napovedal vojno«. 17. t. m. je sporočila angleška poročevalska služba, da je iraška vlada, ki jo vzdržujejo in stražijo Angleži, »napovedala Nemčiji, Italiji in Japonski vojno«. Kakor znano, je sedanj irski predsednik vlade, Nuri Said, orodje angleške politike. »Vojna napoved« Iraka pač nima nikakega upliva na vojne dogodke.

* Misteriozni samomor v romunskem konzulatu. V poslopju romunskega konzulata v Velikem Varadinu je našla policija te dni mrtvega ravnatelja neke romunske banke z imenom Artur Anderko. Na pisalni mizi so našli pismo, iz katerega je bilo sklepato, da se je Anderko sam ustrelil. V steni so pa našli pras kotini dveh krogelj, kar izključuje samomor.

* Izvrsten plen budimpeštanske policije. V Budimpešti je policija te dni izvedla veliko racijo, ki je prinesla obilnega plena. Policija je namreč izsledila več židovskih tolpa tihotapev in verižnikov, ki so se na veliko bavili s trgovino tekstilnega blaga. Pri tem so zahtevali cene v trikratnem iznosu vrednosti. Večje število židov je bilo aretiranih.

* Požar uničil velik italijanski hotel. V bližini Strese je te dni izbruhnil požar v hotelu »Mottarone — Vetta«, ki stoji na 1500 m visokem vrhu gore Mottarone. Hotel je zgorel do tal. Iz ruševin so našli šest popolnoma karboniziranih trupel, ki jih ni bilo več mogoče spoznati. Obstojta bojazen, da je pod ruševinami še več trupel. Škoda znaša pet milijonov lir. Vzrok požara še ni pojasnjen.

* Stavkovni nemiri v Boliviji. V rudnikih kositra pri mestu Patino (Catavi), je prišlo do spopadov med policijo in stavkajočimi delavci. 19 oseb je bilo pri tem ubitih in 30 ranjenih.

Euer Zimmer ist leider klein. Mein Fenster ist Tag und Nacht offen. Unser Fenster ist auch Sommer und Winter offen. Sein Anzug ist zwar alt aber er ist wie neu. Woraus ist Ihr Taschentuch? Aus Leinen. Seine Krawatte ist sehr teuer, sie ist aus Seide. Mein Bleistift ist sehr wertvoll, er ist aus Gold. Woraus ist Ihr Bleistift? Mein Bleistift ist aus Holz. Ist das der Stoff für Ihr Kleid? Nein, das ist nur der Stoff für meine Bluse. Wo ist meine Zigarettenschachtel? Hier ist sie.

Die Mehrzahlbildung.

Tvorba množine.

Der bestimmte Artikel »der, die, das« bildet die Mehrzahl auf »die«.

Pri določnem spolniku »der, die, das« najdemo v množini enotno obliko »die«. Ravno tako:

Einzahl:

welcher-, -e, -es
jeder-, -e, -es
dieser-, -e, -es
jener-, -e, -es
mancher-, -e, -es
keiner-, -e, -es

Mehrzahl:

welche
alle
diese
jene
manche
keine

Ebenso wird die Mehrzahl des besitzanzeigenden Fürwortes gebildet.

* Predsednik republike Sirije umrl. Kakor poročajo iz Vichy-ja, je te dni umrl prezident republike Sirije Tađžudin, znani frankofilski arabski politik, ki je užival pri Francozih veliko zaupanje. Domneva se, da so Tađžudina odstranili Amerikanci, ker jim je bil imenovani politik v naporju pri zasedanju Sirije.

* Nova posebna poštna znamka za 30. januar. V proslavo 30. januarja, dneva, ko je NSDAP prevzela oblast v Reich-u, je izdala državna poštna uprava posebno poštno znamko za 54 Rpf, s pribitkom v znesku 96 Rpf. Slika znamke, ki jo je narisal münchenski umetnik Gottfried Klein, prikazuje državni simbol nad brandenburškimi vrati. Novo znamko bodo prodajali počenši s 26. januarjem pri vseh večjih poštnih uradih do 15. marca.

* Kitajci na Filipinih prisegajo zvestobo Japoncem. Zastopniki Kitajcev na Filipinih so se 18. januarja javili kot deputacija pri japonskem guvernerju Filipinov ter so mu obljubili zvestobo. Na Filipinih živi 170 tisoč Kitajcev.

* Japonski ministrski predsednik daje svojim ministrom direktna navodila. Japonski cesar je izdal te dni med drugimi ukrepi uredb, po kateri lahko ministrski predsednik daje v bodoče svojim ministrom navodila. Kakor piše list »Tokio Asahi Shinbun«, je bilo na ta način rešeno vprašanje, ki je leta in leta bilo nerušeno. Sicer so že prej dajali posamezni vladni šefi ministrom navodila, toda vse to je bilo odvisno v prvi vrsti od osebnosti same. Sedaj bo ministrski predsednik lahko pospeševal izdelovanje važnega vojnega materiala na način, kakor ga še Japonci ni doživela.

* Nova vlada v Albaniji. V Albaniji je bila 19. t. m. sestavljena nova vlada. Po demisiji vlade, ki ji je načeloval Kruja, je sestavil novo vlado Ekrem Ljbohova, ki je obenem tudi notranji minister. Zastopnik albanske fašistične stranke v

Ravno tako se glasi množina svojilnega zaimka: meine, deine, seine ihre, Ihre, unsere, eure, ihre.

Einige allgemeine Regeln über die Mehrzahlbildung.

Splošna pravila o tvorbi množine.

Männliche Wörter auf -el, -en, -er bleiben in der Mehrzahl unverändert.

Besede moškega spola:

Besede moškega spola, ki se končujejo na -el, -en, -er, ostanejo v množini neizpremenjene:

der Spiegel — die Spiegel
der Kellner — die Kellner
der Brunnen — die Brunnen

Mehrzahlbildung mit Umlaut.

Dostikrat se spreminja v množini glas (a v ä; u v ü; o v ö).

der Garten — die Gärten
der Vogel — die Vögel
der Bruder — die Brüder

Beispiele: Wie sind diese Besen? Diese Besen sind kurz. Die Brunnen sind meist tief. In Afrika sind die Brunnen selten und daher sehr wertvoll. Manche Kellner sind flink und höflich, aber nicht alle. Manche sind auch unhöflich und langsam. Die Fischer sind geduldig. Diese Stiefel sind schwarz, sie sind aus Leder. Nicht alle Spiegel sind aus Glas, manche sind aus Metall. Diese Schlüssel sind aus Eisen. Jene Schlüssel aus Aluminium sind sehr leicht. Unsere Gärten sind schön und groß. Meine Brüder sind alle erwachsen. Sind Ihre Brüder auch schon erwachsen? Nein, meine Brüder sind noch klein. Wo sind Ihre Brüder? Meine Brüder sind in

vladi je Kol Bib Mirakaj. Ostala vlada je sestavljena takole: pravosodje Komanaci, finance Musani, gospodarstvo Naraci, javna dela Agusi, osvobodjena pokrajine Krijeciu, prosveta Šerko. Podtajnik v ministrskem predsedstvu je Hilmi Leka, za prosveto Namik Resulij, za osvobodjena pokrajine pa Blaca.

* Caagkajskove izgube v lanskem letu. Kakor poroča japonski glavni stan na Severnem Kitajskem, so čete maršala Cangkajška skupno s komunističnimi tolpami izgubile v letu 1942. nič manj kakor 142 tisoč padlih in 104 tisoč ujetnikov. Japonci so razen tega zaplenili 680 tisoč metalcev min, 192 težkih in 1543 lahkih strojnic ter 87 tisoč pušk. 69.500 mož se je udalo prostovoljno.

* Španski minister Arrese v Berlinu. Na povabilo Oberbefehlshaber-ja Hilgenfeldta je prispel v nedeljo v Berlin španski minister Arrese. V njegovem spremljevanju se nahaja več voditeljev socialnih institucije španske Falange. Španskega ministra so počastili z vojaškimi častmi, nakar je ob spomeniku Unter den Linden položil venec v spomin na padle nemške junake.

* Novi davki na Japonskem. Japonska vlada je sklenila predložiti državnemu zboru predlog za zvišanje davkov, ki naj bi državi za vojne svrhe vrgle vsoto nad eno milijardo jenov. Vlada misli zlasti na zvišanje luksuznega davka.

* Med Kanado in Zedinjenimi državami je bila sklenjena konvencija, po kateri za prehod preko ameriško-kanadske meje ni več treba potnega lista. Kdor prestopi to mejo, potrebuje zgolj neke vrste propustnico.

* Političen umor v Meksiki. V Pueblu v Meksiki je bil z 18 strelji umorjen poslanec in član predsedstva meksikanske delavske strokovne zveze Cot Cabrera. Atentat je izvršilo 6 mož, ki so vsi pobegnili.

Wien. Diese Mäntel sind aus Gummi. Ihre Mäntel sind modern und schön. Diese Apfel sind rot, jene Apfel sind noch grün. Fast alle Apfel sind gut und rund.

Einige Zahlen.

1 ein.
7 sieben
8 acht
9 neun
10 zehn
11 elf
12 zwölf

Aufgaben — Naloge:

1. Was ist das Gegenteil von: rund, lang, hoch, spitz, scharf, kalt, interessant, uninteressant, warm, groß, gut, rein, breit, höflich, schlecht, klein, schmal, schmutzig, stumpf, nieder, kurz, eckig, alt, schwarz, jung, weiß.
2. Was ist: rund, hoch, spitz, scharf, interessant, rein, breit, eckig, alt, jung, weiß.
3. Setzen Sie in die Mehrzahl: Postavi sledeče stavke v množino: Dieser Besen ist schlecht. Dieser Koffer ist aus Leder. Unser Brunnen ist tief. Hier ist kein Spiegel. Wo ist der Lehrer? Mein Mantel ist neu. Dieser Apfel ist noch nicht reif. Ist Dein Bruder schon erwachsen? Ihr Stiefel ist schmutzig. Dieser Vogel ist sehr selten. Welcher Koffer ist aus Karton, dieser oder jener? Hier ist mein Bruder. Ist das Ihr Großvater?

Wörter,

Afrika (s) — Afrika
Apfel (m) — jabolko

* **Rekrutacije na Bližnjem vzhodu.** Amerikanci imajo velike težave z dovozom čet na Bližnji vzhod. Poveljstvo ameriških čet se je radi tega odločilo za rekrutacijo mož in mladeničev v Libanonu, Palestini, Siriji in Transjordaniji. Z državnoopravnega vidika so se šli to zadevo tako, da si pridobi vsak mož ali mladenič, ki vstopi v ameriško vojsko, obenem tudi ameriško državljanstvo.

* **Švicarska vohunka v Italiji na smrt obsojena in usmrčena.** Švicarska državljanka Laura d' Oriano, stara 31 let, je vohunka na škodo italijanske vojne mornarice. Radi tega je bila pred par dnevi od italijanskih sodnih oblasti na smrt obsojena in usmrčena.

* **O nakupu z oblačilnimi kartami.** Kakor znano, so se v veljavi druga in tretja oblačilna karta (Reichskleiderkarte), hkrati pa tudi že 4. Druga je veljavna do 31. avgusta 1943, tretja enako kakor četrt, do 30. junija 1944. Do tedaj se pa vse te tri karte lahko uporabljajo skupno, to je, v zvezi ena z drugo. Kadar se to zgodi, je za posamezna oblačila — izvzete so samo izjeme — merodajna cena točk ali punktov, ki jih predpisuje najzadnje izdana oblačilna karta. To je važno za primere, če določa mlajša karta za posamezno komado oblačil drugi predpis točk, kakor starejša. Po predpisu 4. karte stanejo gumijasti plašči za moške 20 točk, po tretji pa 25. Če se kupuje gumijast plašč izključno na točke druge in tretje moške karte, je za istega oddati 25 točk. Ako pa ti dve karti ne razpolagata več s zadostnim številom točk in je treba dodati še točke 4. karte, stane plašč 20 točk. Izjema velja pri nakupu moških zimskih plaščev, če se uporablja skupne točke druge in tretje karte. Tedaj se namreč ne vzame nižji predpis tretje karte 90 točk, temveč višji 120 točk. ki ga določa druga karta. Zimski plašči in zimski jopiči kakor tudi moške obleke ter

istih posamezni deli se v 4. karti več ne nahajajo. Izjema je samo na kartah za male otroke.

* **Holandci kot žrtve angleškega napada na japonsko ladjo.** Kakor poroča tokijski list »Tokio Asahi Shinbun« iz Rangun, so angleška letala 15. januarja napadla dva japonska parnika. Na krovu obeh ladij so se nahajali holandski vojni ujetniki. Okrog 500 ujetnikov je pri tem brčkone utonilo, ker jih pogrešajo.

* **Nezmanjšani val vročine v Argentini.** Po poročilih iz Buenos Airesa je zanj mnoge argentinske pokrajine nezmanjšani val vročine. V Buenos Airesu so merili v ponedeljek 40 stopinj toplote. To je bil po sedmih letih najbolj vroč dan. V severnih pokrajinah je ogroženo kmetijstvo vsled pomanjkanja vode. Polovica pridelka oranž je uničena. Za dež ni nikakih izgledov. V Urugvaju in v Braziliji imajo slične temperature. Prebivalstvo je v velikih skrbah radi suše, ki ogroža celokupno žetev.

* **Britanci so pravi morskari roparji.** Kakor poročajo iz Madrida, držijo Angleži špansko petrolejsko ladjo »Castillo Vera« in špansko tovorno ladjo »Sidi Ifni« še vedno v Gibraltarju. Kakor znano, so Angleži ladjo »Sidi Ifni« zgrabili že sredi decembra lanskega leta v morskem ozini Gibraltarja ter jo prisilili, da jim je sledila v Gibraltar.

* **Transportno vprašanje je v severni Afriki za Amerikance in Angleže trd oreh.** Angleški posebni pooblaščenec Mc. Milan, ki ga je London poslal v Afriko, da ga Amerikanci ne bi izpodrinili pri vseh tamkajšnjih kupcijah, se je sedaj oglašil ter podal izjavo o položaju v Francoški Severni Afriki. Po njegovem mnenju je vprašanje prevoza najvažnejši problem, in sicer bolj važen, kakor je važen dovoz potrebščin za čete, če se hoče pomagati civilnemu prebivalstvu. Vprašanje prilagoditve morskih prevozov je nave-

zano na odločitve vojaških krogov. Z drugimi besedami se to pravi, da Angleži in Amerikanci povsod, kamor pridejo, izropajo in opleniijo dežele, domače prebivalstvo pa prepustijo lakoti in bedi.

* **Hrvatski minister financ pri Reichswirtschaftsministru.** Reichswirtschaftsminister in Präsident der Reichsbank, Walther Funk, je sprejel v Berlinu hrvaškega ministra financ, Košaka. Pri tej priložnosti sta se oba ministra posvetovala o nemško-hrvatskih gospodarskih odnosih.

* **Anglija je brez delovnih rezerv.** Po poročilih angleškega lista »Financial News«, je Anglija svoje delovne rezerve izčrpala. S tem je onemogočen vsak dvig oboroževalne produkcije. Trenutno imajo Angleži še 95.442 oseb v evidenci brezposelnih. V to število so všteti razen moških in žensk tudi vsi mladoletni delavci obojega spola ter vsi, ki so mimosgrede nekoliko bolani in zato brez dela. Od vseh teh je odbiti še 22.579 moških in 956 žensk, ki sploh niso sposobni za kakšno delo.

* **Amerika vedno bolj omejuje produkcijo konzumnih predmetov za civilno prebivalstvo.** Produkcijski urad poroča, da bo to znižanje za 20% znižalo lanskega letno že skraćeno izdelovanje vsega, kar ni mišljeno in potrebno za vojaške svrhe.

* **Poulični boji med črnimi in belimi vojaki v Zedinjenih državah.** V Phönixu (Arizona, USA) je prišlo te dni do prave poulične bitke med črnimi in belimi vojaki ameriške vojske. Vojaška policija je morala poseči v boj s strojnimi. Našli so nekaj mrtvih in ranjenih, dočim je bilo 200 črnih vojakov aretiranih.

* **V Turčiji bodo 22. februarja parlamentarne volitve.** Po poročilih turških listov se vršijo v Turčiji dne 22. februarja volitve za veliko narodno skupščino. Prva seja novo izvoljenega parlamenta se bo verjetno vršila v začetku marca.

Besen (m) — metla
braun — rjav, -a, -o
Bruder (m) — brat
Brunnen (m) — vodnjak
daher — odtod
erwachsen — odrasel
fast — skoraj
Feder (w) — pero
Fischer (m) — ribič
flink — hiter, brz
Führer (m) — vodja
für — za
Garten (m) — vrt
geduldig — potrpežljiv
grün — zelen
Gummi (m) — gumi
höflich — vljuden, -a, -o
Hut (m) — klobuk
Karton (m) — lepenka, karton
kein — noben
Koffer (m) — kovčeg
Krawatte (w) — samoveznica
langsam — počasi
Leder (s) — usnje
leicht — lahko
Leseübung (w) — čitalna vaja
Mantel (m) — plašč
meist — večinoma
Metall (s) — kovina
modern — moderno
Nacht (w) — noč
nur — samo
reif — zrel, -a, -o
rot — rdeč, -a, -e
schade! — žal!
selten — redek, -a, -o
schlecht — slab, -a, -o
schmal — ozek, -a, -o

schön — lep, -a, -o
schwarz — črn, -a, -o
Sommer (m) — poletje
Spiegel (m) — zrcalo
spitz — oster, -a, -o
Stiefel (m) — škorenj
Stroh (s) — slama
tief — globok, -a, -o
und — in

unhöflich — nevljuden, -a, -o
uninteressant — nezanimiv, -a, -o
Vogel (m) — ptič
was für ein — kakšen
wertvoll — dragocen, -a, -o
Winter (m) — zima
Zigarette (w) — cigareta
Zimmer (s) — soba
zwar — sicer

DOŽIVLJAJ SPODNJEŠTAJERCA, KI JE HODIL S TREBUHOM ZA KRUHOM

Spodnještajerc, ki ga je življenje metalo daleč po svetu, je nekega dne pripovedoval: Potoval sem, kakor potujejo na ameriški celini že od nekaj s tovrstnimi vlaki brez voznih listkov, skrivajoč se po vagonih s trebuhom za kruhom. Tamkajšnje življenje me je tega naučilo in k temu sililo. Nekoč sem na neki postaji neopaženo skočil v vagon vlaka, ki so ga pripravljali za odhod. Komaj sem se med raznimi sodi skrtil in že je lokomotiva potegnila. Na peronu sem opazil močno orožniško patrolo, ki je najbrž izstopila iz vlaka. To mi je bilo po volji, v mnenju, da med vožnjo ne bo mnogo pregledovanj vagonov po potnikih moje vrste. Imel sem namen, peljati se v neko 700 kilometrov oddaljeno mesto radi zaposlitve.

Neobljudenost prostranih ameriških pokrajin povzroča, da so železniške postaje prav redke, tako da sem zavil v svojo oledo in z glavo naslonjen na nahrbtnik ure in ure dremal. Vlak je drdral po pre-

rijah, gozdovih, hribov, predorih, ravninah in pustinjah, postajal na postajah, ne da bi me bil kdo opazil. Bila je že temna noč, ko sem se pripeljal na večji kolodvor, kjer je bilo treba zapustiti vlak. Na takih postajah so namreč pregledi, premikanja itd. in ni varno čakati. Črne potnike polovijo iz svojih skrivališč ter jih včasih tudi kaznujejo.

Pol ure pozneje sem bil že zopet potnik-zastojnik v istem vlaku, in sicer v drugem vagonu. Med trdmi vrečami sem si uredil ležišče, kjer sem zaspal. Bil je že dan, ko me med vožnjo zbudi močno kričanje. Pred menoj je stal robot orožnik v osebi mešanice črne in belega ter rdečega plemena, ki mi je svojo puško nameril pod nos. Bil je mož straže, ki je spremljala in stražila vlak ter med vožnjo odganjala vtihotapljene potnike, ki so v mnogih primerih tudi hkrati tatovi blaga, ker mečejo istega med vožnjo iz vlaka. Taki potniki večkrat postrelijo tudi mnogo orožnikov in se ni čuditi, da ne

* Volkovi raztrgali preko sto ovac. V bližini mesta Merida, ne daleč od portugalske meje, so napadli volkovi neko veliko čredo ovac ter so pri tem raztrgali 110 živali. Oblasti so organizirale velik lov na volkove, ki se ga bo udeležilo več sto kmetov in pastirjev.

* Gladujoči Indijci so napadli celo vrsto žitnic. Kakor poroča agencija Reuter, so gladujoči prebivalci mesta Nasik v Indiji izropali več žitnic. Med spopadom je bilo ranjenih večje število policistov. Oblasti so nato zahtevale vojaško pomoč ter izdale prepoved izhoda. Policija je dobila dovoljenje, da sme uporabljati strelno orožje. Petdeset oseb je bilo aretiranih.

* Ameriki primanjkuje kmetijskih delavcev. Voditelji štirih največjih organizacij kmetov v Zedinjenih državah so podali skupno izjavo, da stoji ameriško kmetijstvo pred pomanjkanjem živil in rastlinskega vlakna, če se kmetom ne bo dalo dovolj kmetijskih delavcev na razpolago in cen kmetijskim pridelkom ne bo zvišalo.

* Angleži priznavajo v obrokih, Amerikanci pa po dolgih mesecih. Minuli četrtek je mornariško ministrstvo Zedinjenih držav objavilo izgubo neke angleške trgovske ladje, ki so jo potopile nemške podmornice v prvi polovici meseca novembra lanskega leta. Ladja je bila srednje velikosti in se je potopila v južnem delu Atlantika.

* V Indiji primanjkuje živil. Po poročilih agencije Stefani iz Bangkoka se v okrožju Bijapur (Indija) opaža pomanjkanje živil. V 280 vaseh so imeli že mnogoštevilne žrtve. Britanske oblasti rešujejo ta problem s preseljevanjem prebivalstva v druga okrožja.

poznajo šale. Vedel sem dobro, pri čem da sem. S puško, pripravljeno na strel, mi ukaže takoj skočiti iz vozečega vlaka na zemljo. Vsak migljaj ali pogled v kako drugo smer, bi me bil stal glavo, nakar bi bil on mene mrtvega vrgel pod vaгон. Zatisnil sem oči, se zaupal usodi ter skočil v negotovost.

Bilo je že naslednjega dne, ko sem prišel k zavesti. Poskus, dvigniti se, mi je šele povedal, kako in kaj. Desna roka me je bolela, bila je močno zatekla in neuporabljiva. Zlomljena je bila kost. Zeja in slabost sta me premačevali. Pogled po okolici mi je prikazoval samo pustinsko in močvirnato travo, brez vsakih znakov življenja ali naselja. Zavedajoč se, da sem izgubljen, če se ne rešim sam, sem vsem nejevoljam v brk ure in ure lezel ob železnici na dobro srečo naprej ter končno trčil na skromno pešpot, ki je vodila od železnice nekam v zvišan svet, znak, da mora biti nekje človeška naselbina ali pa kakšno gozdno delo. Na kraju svojih moči dosežem kočjo, ki je bila podobna indijanskim ali lovskim hišam. Ko se po tamkajšnjih navadah prijavljam, me pride mlada črna kmetica vprašati, kaj želim. Cim vidi, da sem ranjen, je bila takoj pri meni ter mi pomagala k hiši, kjer se je hkrati pojavil njen veliko starejši mož, sivolasi črnc, ki je na ženin migljaj bil takoj pripravljen pomagati mi. Spravila sta me v svoje stanovanje, kjer mi je žena očistila rano na roki in glavi ter me obvezala, kolikor se je to s primitivnimi sredstvi dalo. Z mlekom in čajem sta me rešila žeje ter spravila spat.

OT.-Aufn. (Wb.)

Die Durchführung von Bauvorhaben der Organisation Todt im Osten wird durch die Kälte nicht beeinflusst. Dicke warme Kleidung schützt den Polier draußen auf der Baustelle vor den Unbilden der Witterung.

TO IN ONO

o Vojni izum — torbice iz lesa. V Parizu so se mestne ženske začele kazati z novimi ročnimi torbicami, ki so v celoti izdelane iz lesa. Ker gre za dober in okusen izdelek, ki mu ne manjka niti elegancije in praktičnosti, je ta vojni izum pri današnjem pomanjkanju usnja naravnost nekaj potrebnega in koristnega. Verjetno je, da se bo tudi v povojnem času za take torbice izrabljali les, ki se da prav čedno v raznih barvah predelovati. — Nek pariški mehanik je začel izdelovati

Naslednjega dne sem razen bolečin nekoliko telesno izboljšal, v spremstvu gostoljubne črne gospodinje jahal konja proti najbližjemu kolodvoru. V sedmih urah sva bila tam. Dobrosrčni črnki sem se pri slovesu za vso pomoč in dobroto solzih oči zahvalil, ji stisnil roko ter ji zagotovil večno hvaležnost. Predno je sedla zopet na svojega konja ter prevzela še mojega, da ga odžene domov, mi je pa

tudi lesene obroče za kolesa tistih kolesarjev, ki jim ni mogoče nabaviti gumijastih. Pri teh obročih gre za kombinacijo lesa in plutovine in se je oboje zadovoljivo obneslo.

o Mihai Antonescu in njegova kariera. Profesor Mihai Antonescu, zastopnik ministrskega predsednika Romunije ter najožji sotrudnik državnega vodje, maršala Antonesca, ni niti brat, niti sorodnik slednjega, temveč mladi politik, ki je kot propagandist in oznanjevalec novega reda v Evropi prišel na površje. Star je komaj 39 let ter je najmlajši član romunske vlade. Ta mladi mož je študiral v Parizu ter postal odvetnik, hkrati je opravljal službo profesorja za mednarodno pravo na univerzi v Bukarešti. Pred leti je vzbudil pozornost z razpravo, ki jo je spisal o Zvezi narodov. Tako je postal neke vrste pravni svetovalec takratnega generala Antonesca ter ga je leta 1941, ko je postal vodja države, imenoval pravosodnim ministrom. Njegovo delo so zakonski osnutki, ki jih je Romunija izdala in uzakonila, odkar vlada maršal Antonescu. Ob izbruhu vojne s Sovjetijo, je maršal in državni poglavar odšel na fronto ter je Mihai-ja Antonesca pooblastil, da kot njegov zastopnik vodi predsedstvo vlade. Razen te funkcije opravlja ta delaven in agilni politik še posle ministra zunanjih zadev in ministra propagande.

ZU KAUFEN GESUCHT

Kaufe laufend grüne und weiße

Korbweiden

in jeder Menge. Peter Kotschitsch, Korbflechtermeister, Marburg, Draugasse 8.

1663-4

prav sramežljivo, kakor kako mlado dekle, povedala na uho, da mi je vse to storila, ker sem ji na prvi pogled ugajal in ker me je rada videla. Se enkrat sem ji krepko segel v desnico ter obljubil, da obiščem njeno hišo, kakor hitro v bližnjem mestu ozdravim. Ozdravil sem res, ampak črne dobrotnice in njenega moža nisem v življenju nikdar več videl. O.

* Prispevajte v soboto, dne 23. in v nedeljo, dne 24. januarja 1943, v letošnjo zbirko, ki jo priredi Gau Steiermark za Kriegs-WHW. Ta zbirka se vrši po ulicah in cestah v vsakem Gau-u enkrat na leto ter je dolžnost tudi nas Spodnještajercem, da se pri tej zbirki oddolžimo naši fronti, ki za nas vse doprinaša še veliko večje žrtve. Kdor se zamisli v žrtve, ki jih na bojiščih doprinašajo naši pridni in hrabri vojaki, bo gotovo segel v svojo denarnico ter v lepoto daroval za to socialno in nad vse perečo svrhu. Pri zbiranju bodo zbiralci prodajali podobice mest in gradov Spodnje štajerske, ki bodo predstavljale velik del naše lepe domovine. Spodnještajerci! Izkazite se kakor vedno tudi pri tej zbirki!

Besser für Dich —
besser für alle!

Dank der Osram-Doppelwendel geben Osram-D-Lampen viel Licht für wenig Strom. Das bedeutet:

Zeitgemäße
Kohlenwirtschaft!

Elektrischer Strom wird meist mit Kohle erzeugt. Er muß also ein Höchstmaß an Licht ergeben. Denn Kohle ist kriegswichtig. Darum, wenn Glühlampen ersetzt werden müssen, fordern Sie Osram-D-Lampen.

OSRAM-LAMPEN
Viel Licht für wenig Strom!

128

Oglašajte
v „Štajerskem
Gospodarju“!

Abfälle Allpapier, Hadern, Schneiderabschnitte, Textilabfälle, Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alois Arbeiter, Marburg (Drau), Draugasse 5. 160-4

Kaufe Kornstroh

geputzt oder ungeputzt (Schapstroh). — Einkaufsbewilligung vorhanden. Anton Lorentschi, Gärtnerei, Gut Brandhof; Post Brunnndorf bei Marburg-Drau, Untersteiermark. 50-4

Kaufe teure Freiton-Harmonika

oder tausche gegen Herrenfahrrad. Hrga Franz, Dobrowschak 2, Post Teichwiesen. 51-4

STELLENGESUCHE

Welcher Friseursalon nimmt meine 15-jährige

Tochter

als Lehrling mit Verpflegung im Hause. Möchte eventuell auch etwas beitragen. Zuschriften: Johann Steiner, Lasse Nr. 34, Post Wöllan. 52-5

OFFENE STELLEN

Vor Einstellung von Arbeitskräften muß die Zustimmung des zuständigen Arbeitsamtes eingeholt werden

Brave Köchin

zu 3 Personen sofort gesucht. Anfragen in der Verw. 19-6

Verlässliche,

ehrliehe Hausgehilfin

mit Kochkenntnissen für sofort gesucht. Anzufragen Frau Grete Kiffmann, Marburg, Mellingerstraße 25/I. 14-6

Suche 43-6

Lehrling

für Gemischtwarengeschäft mit ganzer Verpflegung. Adresse in der Verw. 43-6

Braues Küchenmädchen

wird bei Vollgruber, Hindenburgstraße 17, Marburg, aufgenommen. 45-6

Schuhmacherlehrling

wird aufgenommen. Anton Diwiak, Windenauerstraße 8. 68-5

Lehrlingmädchen für die Gemischtwarenhandlung Sawolowtschek Johann, Wotschna — Oberburg, Untersteiermark, wird dringend gesucht. 70-3

Fabrikarbeiterinnen aus dem Stadtbereich Marburg (auch Jugendliche) für leichtere dauernde Beschäftigung werden aufgenommen. Arbeitszeit von 6 bis 14 Uhr. Vorzusprechen bei Unio, Marburg, Landwehr-gasse 23. 66-6

Lehrlingmädchen und Gehilfin wird sofort aufgenommen bei Aloisia Farasin, Damenschneiderei, Wachsenberg bei Marburg. 53-6

Aufforderung

zur Anmeldung von Versicherungen des

ehem. Jugoslawischen Phönix

deren Versicherungsnehmer ihren ordentlichen Wohnsitz am 1. bzw. 26. April 1941 in der Untersteiermark oder in den besetzten Gebieten Kärntens und Krains hatten, Anmeldungen sind an die unten angeführte Anschrift zu richten und haben folgende Daten zu enthalten:

Polizzenummer;
Name des Versicherten;
Name des Versicherungsnehmers;
Anschrift des Versicherungsnehmers;
Geburtsdaten des Versicherten;
Versicherungssumme in vertragmäßiger Währung (bei prämienfrei gestellten Versicherungen die Höhe der beitragsfrei verminderten Versicherungssumme);
Versicherungsbeginn;
Versicherungsende (Fälligkeitstermin);
Prämienzahlungsdauer;
Tarif;
Höhe der Jahresprämie;
Prämienzahlungsstand (bis zu welchem Zeitpunkt wurden die Beiträge bezahlt?);
Ist die Versicherung bevorschußt?;
Wie hoch ist der Vorschuß?;
Bis zu welchem Zeitpunkt wurden die Zinsen (Zusatzbetrag) bezahlt? 48

Der vom Chef der Zivilverwaltung bestellte Treuhänder:

WIEN I., Freyung 8

Hilfsarbeiter von 15—18 Jahren wird aufgenommen. Bubakgasse 36. 64-6

Fleischerlehrling wird bei voller Verpflegung und Wohnung im Hause aufgenommen. Schumer, Cilli, Marktplatz. 65-6

Winzerleute mit drei Personen werden auf schönen Posten aufgenommen. Lohn nach Vereinbarung zuschriften an Gastwirt Ferk, Wachsenberg, Pössnitzhofen. 62-6

Schneiderlehrling wird aufgenommen. Volle Verpflegung im Hause. Karl Franz, Rast 20, Schneidermeister. 61-6

Lehrlingmädchen für Gemischtwaren wird sofort aufgenommen. Kost und Wohnung im Hause. An die Verwaltung unter »Deutschsprechend«. 60-6

Vorsicht vor dem „Arbeitsknick“

Mit „Arbeitsknick“ bezeichnet man den Zeitpunkt, an dem das Nachlassen der Leistungsfähigkeit durch das Auftreten von Fröhshäden und deren Folgen eintritt. An der Spitze dieser Fröhshäden stehen kranke Zähne. Jeder muß daher auf die Gesunderhaltung seiner Zähne achten. Verlangen Sie kostenlos die Aufklärungsschrift „Gesundheit ist kein Zufall“ von der Chlorodont-Fabrik, Dresden N 6.

Chlorodont

weist den Weg zur richtigen Zahnpflege

Bäckerlehrling wird aufgenommen mit voller Verpflegung. Supanz Johann, Seitzdorf, Plankenstein. 59-6

Meier und Inwohner wird aufgenommen. Anzufragen Kranz Martin, Oberradkersburg 25. 58-6

Fleissiger vierzehnjähriger Junge, der Freude zum Tischlerhandwerk hat, wird sofort aufgenommen. Tischlerei, Marburg, Berggasse 2. 56-6

Wagnerlehrling wird aufgenommen. Kost und Quartier im Hause. Kreinz Franz, Wagner, Plankenstein 6.

Kinderfräulein wird sofort aufgenommen. Marburg, Tegetthoffstraße 3, Gasthaus. 54-6

FUNDE — VERLUSTE

Rechter brauner

Lederhandschuh

verloren am 11. I. Hauptzollamt. Abzugeben gegen gute Belohnung in der Verwaltung. 63-13

VERSCHIEDENES

Klingen für Futtermaschine

aller Art liefert Felix Pleschei, Saldenbofen, Untersteiermark. 44-14

BURG-LICHTSPIELE

MARBURG, BURGPLATZ 1

ALIDA VALLI
FOSCO GIACHETTIin dem Sieg einer aufopfernden
Liebe:**DIE LIEBESLÜGE**Für Jugendliche unter 14 Jahren
nicht zugelassen!

Kulturflmi-Sondervorstellungen:

Sonntag Vormittag um 10 Uhr,
Montag, Dienstag und Mittwoch
um 13.45 Uhr.**RÄTSEL DER URWALDHÖLLE**

Für Jugendliche zugelassen! 71

Tennisspieler Pettau

Von Freitag bis Montag

„Hochzeit auf Bäckerhof“

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Vorstellungen: am Sonntag um
1/2 14, 1/2 16, 1/2 19 und 21 Uhr; an
Wochentagen in normalen Zeiten!Jeden Sonntag Vormittag um
10 Uhr 47**Wochenschau-Sondervorstellung****An die Bauern im Kreis Cilli!**Wer Düngemittel und Kostenvoranschläge
für Düngersäcken und Stallkanalisati-
onen benötigt, wende sich an meine Adres-
se. Ich verfüge auch über das hiezu nö-
tige Baumaterial und Arbeiter. Karl
Koroschetz, Maurermeister und Bau-
unternehmer in Gorenje-Packensteln.

69-14

Tausche Wagenfür leichten Leiterwagen. Anfragen bei
Krainz Martin, Oberradkersburg 25.

57-14

Prothesenjeder Art — Leder — Leicht-
metall — Holz — orthopä-
dische Apparate, Leihbinden, Gummi-
strümpfe, Bruchbänder erzeugt und verfertigt
das führende Fachgeschäft **F E G E T**,
Bandagen und Orthopädie, Lieferant sämt-
licher Krankenanstalten u. Sozialinstitute
Marburg Drau, Mellingerstraße 3, Cilli
Marktplatz 13

762-14

Fingerring vom

Zündhölzern!

Brennstoffgesellschaft Schindler & Co.

**Der kommissarische Amtsbürgermeister
der Stadt Pettau**

GZ. VII a—933/1—1943.

Pettau, den 18. Januar 1943.

Öffentliche MahnungRückstände an Bürgersteuer für das Jahr 1942 sind bis längstens
31. Januar 1943 an die Stadtkasse abzuführen. Dies betrifft vorwiegend
Arbeitgeber, die vom Lohn und Gehalt Bürgersteuer einbehalten haben,
sowie Haushaltungsvorstände, die bürgersteuerpflichtige Hausgehilfen
beschäftigen.Nach Ablauf dieser Mahnfrist werden Rückstände ohne weitere Erin-
nerung zwangsweise eingefordert.Ab 1. Januar 1943 wird die Bürgersteuer nur mehr in Form der er-
höhten Lohnsteuer entrichtet.

49

Der kommissarische Amtsbürgermeister:
gez. Wreßnigg.**Kundmachung**Mit 15. Februar l. J. beginnt an der Winzerschule in Kapellen, Post
Bad Radein, der heurige 10 monatliche Winzerkurs, an welchen Winzer-
und Besitzersöhnen Gelegenheit gegeben wird, sich in allen Fächern des
modernen Wein- und Obstbaues sowie der Landwirtschaft und den hiezu
einschlägigen Zweigen theoretisch und praktisch gründlich auszubilden.

Die Verpflegung und Schulung ist kostenlos.

Aufgenommen werden Bewerber, die mindestens 15 Jahre alt und
körperlich gut entwickelt sind.Die Gesuche, welchen der Ausweis der DJ bzw. die Mitgliedskarte des
Steirischen Heimatbundes, das letzte Schulzeugnis, ärztliche Bescheinigung
und bei Minderjährigen die Genehmigung der Eltern bzw. Vormundes bei-
zulegen sind, sind bis 10. Februar l. J. schriftlich oder persönlich bei der
Verwaltung der Winzerschule in Kapellen vorzulegen.

Nähere Auskünfte erteilt

der Gutsverwalter als Winzerschulleiter:
Glaser J., e. h.**Kundmachung**Mit 15. Februar l. J. beginnt an der Winzerschule in Eisenhür bei
Luttenberg der heurige 10 monatliche Winzerkurs, an welchen Winzer-
und Besitzersöhnen Gelegenheit gegeben wird, sich in allen Fächern des
modernen Wein- und Obstbaues sowie der Landwirtschaft und den hiezu
einschlägigen Zweigen theoretisch und praktisch gründlich auszubilden.

Die Verpflegung und Schulung ist kostenlos.

Aufgenommen werden Bewerber, die mindestens 15 Jahre alt und
körperlich gut entwickelt sind.Die Gesuche, welchen der Ausweis der DJ bzw. die Mitgliedskarte des
Steirischen Heimatbundes, das letzte Schulzeugnis, ärztliche Bescheinigung
und bei Minderjährigen die Genehmigung der Eltern bzw. Vormundes bei-
zulegen sind, sind bis 10. Februar l. J. schriftlich oder persönlich bei der
Verwaltung der Winzerschule in Eisenhür vorzulegen.

Nähere Auskünfte erteilt

der Gutsverwalter als Winzerschulleiter:
Kutschera J., e. h.**Ziviljenje se povsod odigrava z veliko brzino.
Dogodki sledijo dogodkom. Naš tednik po-
roča o vsem, kar je važnega doma in po svetu.
Zato čitajte, oglašujte in širite****„STAJERSKEGA GOSPODARJA“**